

JOHN

Hini oma'-atan tay an libju

Hini nangtula' ay tay an libju ja hi apostol John an empfalay cha Zebedee ay Salome an eGalilee. Hini khapu na an intula' na hitay ja mapfaha ay tay kapitulo 20 versikulo 31: "...ta gway aton ju an mamati an hi Hesus ja hija hini Empfalay Apo Jos an hini Hennag na an Mamahhod, ja ta magwachaan aju hi nahamad an pi'takhuwan khapo hi pe'-oh-ohhaan ju ay hija." Hotti cho-or hini mapfaha ay tay an Ebanghelyo an mangpatikhaw ay ni kinajos Hesu Kristo an Empfalay Apo Jos. Mapfaha khu hini oma'-atan chi pammati ja hini pi'takhuwan an ma-id chi pogpogna.

Ay ni te'te-an tay libju an intula' John ja impa-innila na an hi Hesus ja hija hini ma-ali an Hapit Apo Jos, ja hitay an Hapit ja numpfalin hi takhu, ja ne'heto heto lota ta tikhagwun chi tatakhu ja ta annilaon chay nomnom ja kinajos tay Ama. Ja inidchum na an intula' ay tay an libju han peto an milagro an enat Hesus an panginnilaan an umannung an Jos hija. Ja hija hay hato: chin nunlomanana hi chanum ta numpfalin hi pfajah (2:1-11); chin nangpatengngana chin empfalay chi ohan opiser chi khupferno (4:46-54); chin nangpatengngana chin lala-e an gwa ad Betsaida (5:1-18); chin namanganana hachi cho-or an tatakhu

(6:6-13); chin chimmalanana chin chanum (6:16-21); chin nangakhahana chin napfulaw (9:1-17); chin nanakhuwana ay Lazarus (11:1-15).

Intula' khu John hana nangchipatan Hesus ay ni oma'-atana. Amat chin inalin Hesus an oma'-at hija hi anun (6:35), hija hini hilaw (9:5), hija hini pantaw (10:7), hija hini chalan (14:6), hija hini nahamad an nitanum an ubas (15:1).

Cho-or khu hana ma-achar ay tay an libju an oma'-atan Jos Ama ja hini tamu na, ja amat hina khu ay ni Espiritu Santo. Mapfaha hini ingkarin Jos Ama an pummahuwan chi natoy (5:21), ja hini kinapfagto na (10:29), hini kinasanto na (17:11), ja allona khu an magpong hija an Ama (17:25). Ja ay ni kapitulo 14 ingkhana hi 16 ja mapfaha hini tamun chi Espiritu Santo an muntihikhu ay ni umannung an tudtuchu, ja hija hini munheto hana namati ay Kristo, ja hija chi tomolong an manuchugwan ay chicha.

Gwacha hana uchumna an inalin Hesus an ay tay an libju chi achakngana ja angkhay: chin ni'hapitana ay Nicodemus hi hay aton an mipiggwa an meto'khong (3:1-21), chin ni'hapitana chin pfupfai an eSamaria hi amatan chi chanum an mangchat hi pi'takhuwan (4:1-2618); chin nuntudtuchugwana chin Pfehta an Pangephocha cha hi A-ab-abpfong (kapitulo 7); chin in-arig na an oma'-atan chi maphod an pastor chi karnero (kapitulo 10); chin nungkalalakhana ay Ama na chin khumaju an atajana (kapitulo 17). Hini aha an intuchun John an amin hana intula' na ja hini oma'-atan chi nahamad an pamhod. Impa-innila na chin oha an pfakhu an urchin Apo Hesus an

mahapor an mumpepennohhochan ta-o an amat ay ni enat na an namenhod ay chita-o. (13:34)

Hini Hapit an numpfalin hi takhu

¹ Chin hunhunana an agkhuy na-apja hitay lota, ja hikhud an gawwacha han Hapit an ma-id uchumna nu pfu-un hi Kristo. Gawwacha hija ay Apo Jos ja Jos khu hija.

² Hotti gawwacha hija ay Apo Jos chin hunhunana.

³ Khapo ay tay an Hapit ja un marmu an amin hana narmu, ja ma-id oh-ohha hi narmu an agkhuy na limmu.

⁴ Hitay an Hapit an hi Kristo ja hijay narpugwan chi pi'takhuwan, ja hitay pi'takhuwan ja hijay hilaw an manenakhan hi nomnom chi tatakhu.

⁵ Ti khenong chi un naherngan hitay lota khapo hi agkhuy nanginnilaan chi tatakhu ay Apo Jos hotti hi Kristo chi nunhilaw. Ja hitay an hilaw ja achi amehon chi munhehellong.

⁶ Gwacha han lala-e an nangngachan hi John,* an hennag Apo Jos

⁷ an muntihtikhu hay oma'-atan tay an hilaw an hi Kristo, ta khapo ay tay atona ja mamati an amin chi tatakhu.

⁸ Pfu-un hi John chi ma-ali an hilaw, an un hija chin hennag Apo Jos an muntihtikhu hay oma'-atan tay an hilaw.

* **1:6 1:6** Hitay an hi John ja hi John Bautista, pfu-un chin oha an John an adalan Hesus an nangtula' ay tay an libju.

⁹ Ti hi Kristo an hini umannung an hilaw ja umali heto lota ta mahenakhan an amin chi tatakhu.

¹⁰ Ja gawwacha ay tay lota an himpfu na ja anong un hijay Nampfu hi tatakhu ja agkhuy cha immatunan.

¹¹ Anong un chin tatakhu ay chuy pfuglay na ja agkhuy cha inapfulut hija.

¹² Muti chin nangapfulut ja namati ay hija, ja inchatana chicha hi kalintikhan an mipfilang hi empfapfalay Apo Jos.

¹³ Hay enat cha an numpfalin hi empfapfalay Apo Jos ja achi amat ay ni aton ta-o an tatakhu an meto'khong, ja achi khapo hi pamhod chi hempfalay an magwacha an hi empfalay cha, ti hi Apo Jos chi nanghumang an pun-empfalay chicha.

¹⁴ Hitay ma-ali an Hapit ja numpfalin hi takhu, ja ne'heto ay chita-o ay tay lota. Impatikhaw na ay chita-o an amin chi khohkhoh Apo Jos ja hini umannung an oma'-atana. Tinikhaw mi chi kinajos na an oh-ohha an Empfalay Jos Ama.

¹⁵ Hitay chi tinihtikhuwan John ja ini'gwap na an nangali hi, "Hija chin inali-ali' ay cha'ju an umali an metob ay ha-in an napfagpfagto, ja gawwacha hija chin hunhunana ja una-ot magwacha."

¹⁶ Nakhotkhotap chi maphod an enat na ay chita-o ti otongngan chi khohkhoh na.

¹⁷ Ti chin ayya urchin Apo Jos ja impatula' na ay Moses hotti impa-innila na, muti hini ayya umannung an oma'-atan Apo Jos ja hini

khohkhoh na, ja hi Hesu Kristo chi nangpa-innila ay chita-o.

¹⁸ Ma-id chi hay nanikhaw ja nangpa-innila ay Apo Jos, an un angkhay hi Hesu Kristo an oh-ohha an Empfalay na. Ti Jos khu hija an ninidchum ay Ama na.

Chin tinihtikhuwan John Bautista

¹⁹ Gwa han namenghan an hennag chin a-ap-apon chi Hudju ad Jerusalem chin uchumna an papachi ja Levita an immuy hichin agawwacha an John, ta hanhanan cha nu ngay nitakhuwana.

²⁰ Agkhuy enhaot John an empfaag na hini umannung an pfu-un hija chi Hennag Apo Jos an Mamahhod.[†]

²¹ Ja empfokha cha khu hi, “Hotti ngay nitakhuwam mah? He-a chah chin profeta Elijah an un a nummahu?” Ja inali na hi, “Pfu-un.” Hen-empfokha cha khu hi, “Hotti he-a chah hini Profeta an hahadchon mi an umali?” Ja inali na khu hi, “Pfu-un.”

²² Ja hen-empfokha cha khu hi, “Hot ngay nitakhuwam mah? Mahapor an epfaag mu hini oma'-atam ta gway ipa-innila mi hana nannag ay cha'mi.”

²³ Tempfar John ja inali na hi, “Ti anila ju chin impadtun profeta Isaiahi hi nangarjana hi, ‘Hichi let-ang ja gwacha han khun mun-ugwap an khuna allon hachi tatakhu hi, “Epaphod ju hini agwun ni umali an Apo.” ‡ Ja ha-in hitay

[†] **1:20 1:20** Hitay Hennag Apo Jos an Mamahhod ja hijay ma-ali hi Mesias ay ni hapit chi Hudju, ja hi Kristo ay ni hapit chi Griego.

[‡] **1:23 1:23** Isaiahi 40:3

hinapit Isaiiah.”

²⁴ Gwa hachi uchumna an Farisee an nidchum hay hana hennag cha

²⁵ ja empfokha cha hi, “Hot anagkha mah ta un he-a hon khun a mumbautisar un pfu-un he-a hini Mamahhod, ja pfu-un he-a hi Elijah, ja pfu-un he-a hinuy Profeta an umali?”

²⁶ Tempfar John ja inali na hi, “Ha-in ayya ja khuna' mumbautisar hi chanum muti gwa han ninidchum ay cha'ju an achi ju imatunan.

²⁷ Hijay metob ay ha-in muti achi mapfalin an ipadchunga' ay hija, ti munnaud hija an napfagpfagto.”§

²⁸ Na-at hay hato ad Betani ay ni chammang ni gwanggwang an Jordan, an hichi chi numbautisaran John chin tatakhu.

Hi Hesus chi amat hi pfo'tot chi karnero an midaton

²⁹ Unot chin nun-ingwi'gwiit ja tinnig John hi Hesus an khun umuy ay chuy agawwachaana, ja inali na hi, “Chuyya hini amat hi pfo'tot chi karnero an inchat Apo Jos an midaton ta ma-aan hana pfahor ta-o an tatakhu heto lota.

³⁰ Hitay hichin inali' ay cha'ju an, ‘Gwacha han metob ay ha-in an napfagpfagto, ti gawwacha hija chin hunhunana ja una-ot magwacha.’

§ **1:27 1:27** muti achi mapfalin an ipadchunga' ay hija. Literal: ja achiya' mipfilang an mangaan ay ni hapato na. Ay chuy an timpo ja hini mangaan ay ni hapaton ni apo ja tamun chi nababbabaan an takhala. Hotti hay penhod John an allon ja nababbaba pay hija mu hay nababa an takhala nu mipadchung ay Hesu Kristo.

³¹ Anong un ha-in ja agkhuy u anila hitay an umali. Muti hijaot una' pfinaar ay Apo Jos an mumbautisar hi chanum ta ipa-innila' hija ay cha'ju an holag Israel.”

³² Ja nuntihtikhu hi John an inali na hi, “Umannung an tinnig u hini Espiritun Apo Jos an nun-ohop ay hija an narpu ad langit an amat hi kaloma chin tikhaw na.

³³ Agkhuy u immatunan hija muti hi Apo Jos an namaar ay ha-in an mumbautisar hi chanum, ja hijay nangali ay ha-in hi, ‘Hini takhu an tikham an omajan ni Espiritu ja hija hini mumbautisar hi Espiritu Santo.’

³⁴ Ja na'na-atigkha' an hijah tay chi na-at, ja umannung hitay tiktikhuwa' ay cha'ju an hija hini Empfalay Apo Jos.”

Chin nahhun an adalan Hesus

³⁵ Chin nun-inggwi'gwiit ja gawwah chi khu hi John ja han chugwa an disipolo na.

³⁶ Unaagkhu tinikhaw hi Hesus an maloh ja inali na hi, “Chuyya chin inali' an amat hi pfo'tot chi karnero an inchat Apo Jos an midaton.”

³⁷ Unot chengngor chin chugwa an disipolo na hitay an inali na ja nitnud cha ay Hesus.

³⁸ Nunligkhoh ja tinnig na chicha an ninitnud, ja inali na hi, “Ngachah chi penhod ju?” Tempfar cha ja inali cha hi, “Chaadmah chi nunhihittugwam, Rabbi?” Ay ni hapit chi Hudju ja Rabbi chi pangali cha ay ni khun muntuchu.

³⁹ Tempfar Hesus ja inali na hi, “Mi'jali aju ay ha-in ta tikhan ju hini nunhihittugwa'.” Hotti

nitnud cha ay hija. Emmatam cha chin napujaw, ja ni-ib-ipfun cha.

⁴⁰ Hay ngachan chin oha ay cha chuy an chugwa an nangngor chin inalin John an i nitnud ay Hesus, ja hi Andrew an akhin Simon Peter.

⁴¹ Amat hichi ja china'puh Andrew an i mannig ay ibpfa na an hi Simon. Unaot tinikhaw hi ibpfa na ja inali na hi, "Tinikhaw mi mahpay hini Mamahhod, an hija hini ma-ali an Mesias." Hitay an Mesias ja hi Kristo hi hapit chi Griego.

⁴² Ja initnud Andrew hi ibpfa na an hi Simon ja immuy cha ay Hesus. Unagkhu emmohchong Hesus hi Simon ja inali na hi, "He-a hi Simon ja hay ngachan amam ja hi John, muti mangadnan a hi Sefas." Hitay an ngachan an Sefas ja hihiya ay Peter, an hay podhona an hapiton ja pfato.

Chin nangajakhan Hesus ay cha Philip ja hi Nataniel

⁴³ Gwa khu an nun-inggwi'gwiit ja nenomnom Hesus an umuy ad Galilee. Tinikhaw na hi Philip ja inali na ay hija hi, "Mi'jali a ay ha-in."

⁴⁴ Hi Philip ja eBetsaida an pfuglay khu cha Andrew ay Peter.

⁴⁵ Inapfulut Philip chin inalin Hesus ja i na tinnig hi Nataniel. Ja inali na hi, "Chinittum mi hini Mamahhod an hinapit Moses ay ni intula' na ay ni urchin Apo Jos, ja nitula' khu hachi libjun chi profetan Apo Jos chin pengpenghana. Hay ngachana ja hi Hesus an eNazaret, an empfalay Josep."

46 Ja inalin Nataniel hi, “Un chah gway maphod hi marpu ad Nazaret?” Ja inalin Philip hi, “Mi'jali a akay ni' ta tikham.” Ja ni'juy.

47 Unot tinnig Hesus hi Nataniel an gwa an me-atam ja inali na hi, “Tayya han takhu an nahamad an holag Israel ja ma-id lahlah na.”

48 Ja inalin Nataniel hi, “Ngay nanginnilaam ay ha-in?” Tempfar Hesus ja inali na hi, “Tinnig u he-a an inu-umpfun han puun chi ajiw an higos ja unot umali hi Philip an mangagwit ay he-a.”

49 Ja inalin Nataniel ay hija hi, “Rabbi, umanung an he-a hini Empfalay Apo Jos! He-a hini Ari mi an holag Israel!”

50 Ja inalin Hesus hi, “Niya an namati a khapo ta inali' hi tinnig u he-a hi inu-umpfunam han puun chi higos. Cho-or pay chi tikham hi o-ot-ottong an ma'ma-at mu hitay.”

51 Ja inalin khu Hesus hi, “Umannung mangkay hitay allo' ay cha'ju, an matikhaw ju an mipfughor ad langit. Ja tikhan ju khu hana angher Apo Jos an munhigwar an khun tomolo an umuy ad langit hon numpfangngad an umali ay ha-in an Na-ilangitan an Takhu.”

2

Chin kasar ad Cana

¹ Nalahin chi chugwah arkhaw, ja gwacha han kasar ad Kana an provincian chi Galilee. Ja gawwah chi hi Mary an ammod Hesus

² ja ne'-ajag cha khu hi Hesus ja hachi disipolo na.

³ Unagkhu khimminagwa chin kasar ja napoh chin pfajah, ja inalin chin ammod Hesus ay

hija hi, “Chiya an napoh hichuy inumon hachi tatakhu.”

⁴ Ja inalin Hesus ay hija hi, “Ikhacha', ina, hi ato', ti agkhuy pay nachakngan hini timpo an pangpa-innilaa' ay ni oma'-ata'.”

⁵ Amat hichi ja inalin ina na hachi takhala hi, “Unuchon ju nu ngay allona hi aton ju.”

⁶ Gwa han unum an pfato an pfuhih an khun cha pangittugwan hi chanum an mipfulu. Ti paniyaw ay cha nuy Hudju nu achi cha mumpfulu hon nangan cha. Ja himpoloh tempfa hi chanum chi mitto ay ni oha an pfuhih.

⁷ Amat hichi ja inalin Hesus hachi takhala hi, “Pungwvon ju hay hachi pfuhih hi chanum.” Hotti pinnu cha.

⁸ Ja unaot khu allon ay chicha hi, “Amat hina ja pinau' ju ta ichat ju ay chuy khun mangpadchong ay tay kasar.” Enat cha

⁹ hot tenamtaman chin khun mangpadchong ay chuy kasar chin chanum an numpfalimon Hesus hi pfajah. Muti agkhuy na anila nu ngay nangalan cha ay chuy pfajah an un angkhay hachi pimmau' chi nanginnila. Enajakhana hichuy lala-e an nungkasar

¹⁰ ja inali na hi, “Hay ugali ta-o ja ipa-inum ta-o hi mahhun hini mapmaphochan an pfajah, ja unchani ayya ta cho-or chi ininum chi tatakhu, ja un ta-o ipapfutay hini achi munnaud an maphod. Muti tan he-a, ja en-ang-angonoh mu an impa-inum hitay pfuher an pfajah!”

¹¹ Enat Hesus hitay ad Kana an provincian chi Galilee, ja hijah tay chi pengpenghan chi milagro hi enat na an nangpatikhagwana ay ni

nakaskasda-aw an apfalinana. Ja namati hachi disipolo na ay hija.

¹² Napfalin hitay ja empacheh cha Hesus ja hi ina na ja hachi ibpfa na an linala-e ja hachi disipolo na, ja immuy cha ad Kapernaum ja nihihidchi cha.

Chin immajan Hesus ay ni Templo ad Jerusalem

¹³ Gwa an machakngan hichin pfehtan chi Hudju an Pangnomnoman cha chin Nalohan ni Angher Apo Jos chin Pfalay chin A-ap-apo cha ad Egypt, ja immuy hi Hesus ad Jerusalem.

¹⁴ Unot ne-atam ay chuy partug chi Templo ja chinakngana hachi khun mungkumerchu hi pfakah, karnero ja kaloma an hijay khun ngumi-naan hana tatakhu hi ipidaton cha ay Apo Jos. Ja tinnig na khu hachi numpanga-umpfun an khun munhukat hi pihun hachi tatakhu hi pihun chi Hudju.

¹⁵ Enala na hachi tali ja enephod na hi huplit ja nun-epakak na hachi khun mungkumerchu ja hachi karnero ja pfakah ay chuy partug chi Templo. Nun-ipfu-allo na khu hachi lamehaan an nun-egwallangan hachi pihu hotti nun-egwa-at cha.

¹⁶ Inali na hachi khun mungngina hi kaloma hi, "Pun-ekak ju hana ingina ju! Achi ju pumpfal-non hitay pfalay Ama hi pungkumerchuwan!"

¹⁷ Ja nenomnom chin disipolo na hichin nitula' an hapit Apo Jos hi nangarjana hi, "Amat hi

chumalang hitay puhu' khapo hi punnomnoma' ay tay pfallay mu.”*

¹⁸ Napfalin an tinnig hachi a-ap-apon chi Hudju hichuy an enat Hesus ja empfokha cha ay hija hi, “Anagkha ta un he-a hon enat mu chi amat heto? Ipatikhaw mu adchiya ay cha'mi hay panginnilaan an he-a ja gway apfalinam.”

¹⁹ Tempfar Hesus ja inali na hi, “Pa'-iyon ju hitay Templo muti un umuy hi toloh arkhaw hot eha'-ad u khu, ta panginnilaan ju ay ni apfalina'.”

²⁰ Ja inali cha hi, “Apat chi polo ta han unum hi tagwon ja un mapakhad hitay Templo ja un chah olog mu an mamakhad hi toloh arkhaw?”

²¹ Muti hini templo an hinapit Hesus ja hini achor na.

²² Ja chin nummahuwana ay chuy me-atloh arkhaw hi natajana, ja un nomnomon hachi disipolo na hitay an inali na. Ja pinati cha mahpay chin nitula' an Hapit Apo Jos ja hachi inalin Hesus.

Anilan Hesus hini nomnom chi tatakhu

²³ Ay chuy an ne'pfehtaan Hesus ad Jerusalem, ja cho-or chi namati ay hija khapo ta tinnig cha hana ena-enat na an nangpatikhaw an gway apfalinana.

²⁴ Muti hi Hesus ja agkhuy nunchunu ay chicha, ti ani'-ila nay nitakhuwan cha.

²⁵ Achi khahin un gway mangpa-innila ay hija ay ni oma'-atan chi tatakhu ti ani'-ila na hini nomnom cha.

* **2:17 2:17** Psalms 69:9

3

Chin ni'hapitan Nicodemus ay Hesus

¹ Gwacha han ohan Farisee an ap-apon chi Hudju an hi Nicodemus chi ngachana.

² Gwa han ohan nadhom ja immuy hi Nicodemus ay Hesus ja inali na hi, “Rabbi, anila mi an he-ay mehtolo an hennag Apo Jos, ti omod an cho-or hana khun mu aton an achi ma-at chi takhu nu ma-id hi Apo Jos an mangchat hi apfalinan.”

³ Himmapi hi Hesus ja inali na hi, “Umannung mangkay hitay allo' ay he-a, an achi midchum hini takhu ay ni Pun-ap-apugwan Apo Jos nu achi mumpiggwa an meto'khong.”

⁴ Ja inalin Nicodemus hi, “Aa, muti ngay aton ni ma-ilog an meto'khong khu? Unchah mapfalin an mumpfangngad ay ni poton ina na ta mumpiggwa an meto'khong?”

⁵ Tempfar Hesus ja inali na hi, “Umannung hitay allo' ay he-a an mahapor an meto'khong hini takhu hi chanum ja ay ni Espiritu Santo ja un midchum ay ni Pun-ap-apugwan Apo Jos.

⁶ Hini takhu ja omempfalay hi takhu. Hini ayya Espiritu Santo ja ichat nay pfakhu an naspirituwan an pi'takhuwan.

⁷ Achi a mamannor ay ni inali' an mahapor an mumpiggwa aju an meto'khong.

⁸ Ti un amat ay ni ijah an mumpfurpfuluud muti ma-id mapto' hi arpugwana ja omajana, an un ikhad hija. Amat hina khu ay ni Espiritu Santo an muntamu ay ni takhu ta mumpiggwa an meto'khong.”

⁹ Ja inalin Nicodemus hi, “Hot ngay amatana mah?”

¹⁰ Tempfar Hesus ja inali na hi, “He-ay oha an ma-ar-ali an muntudtuchu hana holag Israel ja anagkha ta achim ma-awatan hitay inali’?”

¹¹ Umannung hitay allo' ay he-a, an anila mi ja tinnig mi hana khun mi hapiton. Anong un amat hina ja achi ju pattiyon hana khun mi tihtikhuwan.

¹² Tayya an impa-innila' ay cha'ju hini oma'-atan hana gwah to lota ja niya an achiya' pattiyon. Hotti om-omod an achi aju mamati nu etoloy u an mangpa-innila hana khun ma'ma-at ad langit.

¹³ Ti ma-id ohah takhuh immuy ad langit ja numpfanggad ta ipa-innila na hini oma'-atana, an un angkhay ha-in an Na-ilangitan an Takhu an narpu ad langit.

¹⁴ Hay ma-at ay ha-in ja amat chin khumo' an ulog an nipfitin chin ajiw an empacho' Moses.* Amat hina khu ay ha-in an Na-ilangitan an Takhu an mipfitina' han kros,

¹⁵ ta an amin hana mamati ay ha-in ja mi'takhu cha hi ma-id chi pogpogna.

¹⁶ Ti otong hini pamhod Apo Jos hay hana tatakhu ay tay lota. Hijaot una impa-ali hini oh-ohha an Empfalay na ta an amin hana mamati ay hija ja achi cha ma-utaw ta un chaot mi'takhu hi ma-id chi pogpogna.

* **3:14 3:14** Mapfaha hitay ay ni Numbers 21:4-9. Chin agawwacha hachi Israelitas hichi let-ang ja gwacha han namenghan an cho-or hana enalat chi ulog. Hana na-alat an temmangad ay chuy khumo' an ulog ja agkhuy cha natoy.

¹⁷ Agkhuy hennag Apo Jos hini Empfalay na an immali heto lota an manugi hi takhu ta madusa cha, an hay nannakhan Ama na ja umali an Manakhu hi tatakhu.

¹⁸ Hana ayya mamati ay ni Empfalay na ja achi cha mahugi an madusa. Ja hana ayya achi mamati ja napfalin an nahugi cha an madusa, ti achi cha pattiyon hini oh-ohha an Empfalay na.

¹⁹ Hini adusaan cha ja immali hini manilagwan hi tatakhu, muti penpenhod cha hini munhehel-long mu hini mumpapattar, ti napukhit hana khun cha aton.

²⁰ Ti hana khun mangat hi napukhit ja pfuhulon cha hini mumpapattar ja achi cha mehnot ay ni hilaw, ti achi cha podhon an mapfu-ihan hana napukhit an khun cha aton.

²¹ Hana ayya khun mi'takhu hi magpong ja umali cha ay ni hilaw ta matikhaw hana maphod an khun cha aton khapo ay ni apfalinan Apo Jos."

Chin nanapitan John Bautista ay ni amatan Hesus

²² Napfalin hay hachi, ja immuy cha Hesus ja hachi disipolo na hichi provincian chi Judea. Nihihidchi cha hi at hichi hi arkhaw ta mumbautisar cha.

²³ Ja gwacha khu hi John Bautista ad Enon an nehnot ad Salim. Hichi khuna pumbautisaran an acho'lan chi chanum. Ja gwa hachi immuy ay hija an numpabautisar.

²⁴ Ay chuy ja agkhuy pay nipfalud hi John.

²⁵ Ja gwa han nunhohongngilan cha chuy disipolon John ja han ohan Hudju, an chumalat

hini aton an mun-ulah ta maleneh hini takhu hi pannig Apo Jos.

²⁶ Immuy cha ay John ja inali cha hi, “Rabbi, anilam chah hini khun aton chin nun-ibpfam an takhu chin agawwacha an ju hichi chammang chi Jordan, chin khun mu tihtikhuwan ay cha'mi? Gwa mangkay an khun mumbautisar ad ugwani ja hijay omajan an amin chi tatakhu.”

²⁷ Ja inalin John hi, “Aa, ti otong hini apfalina, ja ma-id apfalina hi amat hina nu pfu-un hi Apo Jos chi mangchat.

²⁸ Chengngor ju mit chin inali' an pfu-un ha-in hini Mamahod muti ha-in hini hennag Apo Jos an mangpangpangullu ja un umali hija.

²⁹ Ti amat heto, an una' amat ay ni lala-e an mangpangpangulu ay ni kasar ni khayyum na an mungkasar. Anong un pfu-un hijay mangahagwa ay ni pfalahang ja otong chi anla na an manginnila an immali hini lala-e an mangahagwa ay hija. Amat hina khu ay ha-in, an hini enat u ja enhakhana' hini umaliyan ni Mamahod, ja munnaud chi pun-an-anlaa' ti tan immali hija.

³⁰ Mahapor an hijay ipapfagpafagton chi tatakhu ta pfu-un ha-in.”

³¹ Hana tatakhu ja gawwacha cha ay tay lota, ja hana gwah to lota chi khun cha hapihapiton. Hini ayya narpu ad langit ja hijay napfagpafagto an amin.

³² Hapitona hana tinnig na ja chengngor na muti un tortollo hana mangapfulut ay ni khuna tihtikhuwan.

³³ Ja hana mangapfulut ay ni khuna tihtikhuwan ja tihtikhuwan cha khu an umanung hana hapit Apo Jos.

³⁴ Ti hapit Apo Jos hana allon ni Hennag na an muntihikhu, ti hijay nangchatan Apo Jos an amin hi apfalinan ni Espiritu Santo.

³⁵ Ti hi Jos Ama, ja podpodhona hitay an Empfalay na ja impulang na an amin ay hijay apfalinan ta hijay mangpacto'.

³⁶ Hana ayya mamati ay tay an Empfalay na ja mi'takhu cha hi ma-id chi pogpogna. Hana ayya man-ug ay tay Empfalay na ja achi cha mi'takhu, ja ho'mon cha hini ma-id pogpogna an pundusaan Apo Jos ay chicha khapo hi pfungot na.

4

Chin ni'hapitan Hesus han pfupfai an eSamaria

¹ Inannilan Hesus an chengngor hachi Farisee an cho'cho'-or hachi khun i mumpabautisar ay hija an numpfalin hi disipolo na mu ay John.

² Muti pfu-un hi Hesus chi khun mumbautisar an un hachi disipolo na.

³ Hotti amat hichi ja nakak cha Hesus ad Judea ja numpfanggad cha ad Galilee.

⁴ Ja mahapor an e'gwa cha hichi provincian chi Samaria.

⁵⁻⁶ Gwa an naha'-ad ja ne-atam cha hichi ad Sikar an ohan pfuglay ad Samaria, an nehnot ay ni lota an empfanoh Jakob chin nahop ay Josep an empfalay na. Ay chuy an lotan Jakob ja gwa han pfupfun ja inu-umpfun hi Hesus ay chuy ngapfar na, ti na'-ablay an chimmalachalan.

7-8 Emmo-ohha hi Hesus, ti nakak hachi disipolo na an i ngumina hi anun cha ay chuy nehnot an pfuglay. Ay chuy inu-umpfunan Hesus ja immuy han pfupfai an eSamaria ay chuy an pfupfun an i huma'chu. Ni'hapit hi Hesus ja inali na hi, "Mi'-inuma' adni' ay tay chanum ju."

9 Ja nanannor chin pfupfai, ti hachi Hudju ja khun cha pahigwon hachi eSamaria ja ugali cha an achi cha midmidchum ay chicha.* Ja inalin chin pfupfai hi, "Aa, muti Hudju a ja', ja anagkha ta la-ahna ja ha-in an eSamaria chi pumpfokhaam hi hay inumom?"

10 Tempfar Hesus ja inali na hi, "Nu inannilam hini ichat Apo Jos, ja nu imatunana' an nangpfokha ay he-a hi chanum, hot he-aot koma chi mangpfokha ay ha-in ta ichat u hini chanum an mangchat hi nahamad an pi'takhuwan."

11 Ja inalin chin pfupfai hi, "Apo, ma-id pangwo' mu ja adchalum khu hitay an pfupfun. Hot ngay pangalam ay ni allom an chanum an mangchat hi nahamad an pi'takhuwan?"

12 Chin apo mi an hi Jakob chi nangpfanoh ay tay an pfupfun an khun cha uminuman hachi empfapfalay na, ja anong un hachi khuna panganun. Un chah hay allom ja napfagpfagto a mu hi Jakob?"

13 Tempfar Hesus ja inali na hi, "Hana na-ugaw an uminum ay tay an chanum ja ma-ugaw cha khu.

* **4:9 4:9** Wenno: hachi Hudju ja achi cha mi'-usar hay hana pfahu an khun usaron chi eSamaria.

14 Muti hini ayya uminum ay ni chanum an ichat u ja achi mahpay ma-ugaw. Ti hini chanum an ichat u ja amat hi opfob ay ni achor na an achi matmatchu', ja ichat nay pi'takhuwan an ma-id chi pogpogna."

15 Ja inalin chin pfupfai hi, "Apo, hot ichatana' mah ay ni allom an chanum ta achiya' ma-ugaw ja achi khahin una' khun uma-umali heto an huma'chu."

16 Ja inalin Hesus hi, "Im agwiton hini ahagwam ja numpfanggad aju heto."

17 Inalin chin pfupfai hi, "Ma-id ahagwa'." Ja inalin Hesus hi, "Aa, umannung hinuy inalim an ma-id ahagwam ad ugwani.

18 Muti numpalema a an narhin, ja hini ayya lala-e an nun-i-ibpfam ad ugwani ja pfu-un ahagwam. Hotti umannung hinuy inalim."

19 Ja inalin khu chin pfupfai hi, "Apo, imatuna' an profeta a. Hotti tayya han epfokha' ay he-a.

20 Chin a-apo mi an eSamaria, ja hitay an pfuludna chi khun cha pundayawan ay Apo Jos. Cha'ju ayya an Hudju, ja hay allon ju ja khahin un ad Jerusalem chi i pundayawan. Ngachah chi mapto' ay tay?"

21 Ja inalin Hesus ay hija hi, "Mamati a akay ni' ay tay allo', ti umali han arkhaw an pfu-un hitay pfuludna chi pundayawan chi tatakhu ay Jos Ama ja pfu-un khu ad Jerusalem.

22 Cha'ju an eSamaria, agkhuy ju inannila hi Apo Jos an khun ju dayawon. Muti cha'mi an Hudju ja anila mi, ti hini Manakhu hi tatakhu ja marpu hana Hudju.

23 Muti umali han timpo ja mete-a ad ugwani,

an hana umannung an mundayaw ay Jos Ama ja nahamad hini aton cha an mundayaw ja mumpa-echalan cha ay ni Espiritu Santo. Hitay hini podhon Apo Jos an aton chi tatakhu an mundayaw ay hija.

²⁴ Hi Apo Jos ja ispiritu an achi matikhaw. Hotti hana mundayaw ay hija ja mahapor an mumpachalan cha ay ni Espiritu Santo ja anni-laon cha hini nahamad an aton an mundayaw.”

²⁵ Ja inalin chin pfupfai hi, “Anila' an umali hini Mesias, an hinuy ma-ali an hi Kristo. Nu umali ja ipa-innila na an amin hana agkhuy ta-o pay anila.”

²⁶ Tempfar Hesus ja inali na hi, “Ha-in an khun mi'hapit ay he-a hini inalim an hahadchon ju.”

²⁷ Khun pay mi'hapit hi Hesus hi numpfangngachan hachi disipolo na, ja nanor cha hi nan-nikhan cha ay Hesus an khun mi'hapit hi pfupfai. Muti ma-id oha hi nangpfokha nu ngay mahapor chuy pfupfai ja anagkha ta khun mi'hapit hi Hesus ay hija.

²⁸ Amat hichi ja tenaynan chin pfupfai chin pfanga an iha'chu na, ja numpfangngad ay nuy pfuglay cha. Ja inali na chin tatakhu hi,

²⁹ “Umali aju akay ni' ta i ta-o tikhagwun han lala-e an chinittum u ja inali na an amin hana ena-enat u. Ma-id mapto' un hijah nuy hi Kristo an hini allon cha an Mamahhod?”

³⁰ Amat hichi ja empacheh cha an i mannig ay Hesus.

³¹ Gwa an nakak chin pfupfai ja impapilit chin disipolon Hesus ta mangan hija.

³² Muti inalin Hesus hi, “Gwa han nabnab-on an khun u anun an agkhuy ju anila chi oma'-atana.”

³³ Ja khun cha nomnomnomon hi, “Un chah gway uchumna hi nang-ali hi anun Hesus?”

³⁴ Ja inalin Hesus hi, “Hay ayya tanud u ja hini pangata' ay ni penhod ni nannag ay ha-in ja hay ato' an mamalin ay ni ipatamu na.

³⁵ Gwa han khun ju allon an amat heto. Hini pakhuy an nebkhay ja hachon ta umuy hi apat chi pfulan ja un mabto'. Muti allo' ay cha'ju hi ahepto' ad ugwani. Tikhagwun ju hachi tataku an khun cha umali. Oma'-at cha hi pakhuy an natong an munhohhood hi mamto', ti nehahagkhana cha an mamati.

³⁶ Hana i mumpfoto' ja malagpfuwan cha, ja hana pfento' cha ja mi'takhu cha hi ma-id chi pogpogna. Hotti numpadchung an hini numpfokhay ja hini numpfoto' ja mun-an-anla cha.

³⁷ Ti umannung hitay khun cha allon, an egpfay chi oha ja pfot-on chi oha. Amat hina khu ay ni tamun Apo Jos, an

³⁸ hennag u cha'ju ta i ju pfot-on hana agkhuy ju na-unqlan. Hotti cha'ju hini mamto' hana pfungan chi na-unqlan hana nahnahhun.”

³⁹ Cho-or hana eSamaria an namati ay Hesus khapo ta inalin chuy pfupfai hi, “Inalin nuy an lala-e an amin hana ena-enat u.”

⁴⁰ Hotti immuy cha ay Hesus ja inali cha hi, “Achi a adchiya umuy ta mehetheto ta-o pay.” Hotti nihichi hi Hesus hi chugwah arkhaw.

⁴¹ Ja cho'cho'-or pay hay hachi namati khapo

hi nangngolan cha ay chuy khuna itudtuchu.

⁴² Ja inali cha chin pfupfai hi, “Pfu-un hinuy inalim ja angkhay chi namatiyan mi, ti enhemad mi an nunchongor ay hija, ja anila mi an umannung an hija hini Manakhu hi tatakhu.”

Chin nangpatengngan Hesus han empfalay chi ap-apo

⁴³ Nalahin chi chugwah arkhaw ja nakak cha Hesus ad Samaria ta umuy cha hichi ad Galilee an emmer-erkhana.

⁴⁴ Immuy hichi hi Hesus ti hijay nangali hi, “Hini profeta ja achi enggor hana tatakhu ay ni pfuglay an narpugwana.”

⁴⁵ Muti un chaagkhu emmatam ad Galilee ja inapfulut hachi tatakhu hi Hesus, ti tinnig cha an amin hana enat na an pangpa-innilaana ay ni apfalinana chin ne'pfehtaan cha ad Jerusalem.

⁴⁶ Amat hichi ja numpfangngad cha Hesus ad Kana an pfuglay hichi Galilee, an nangephochana chin chanum hi pfajah. Ja gwa ad Kapernaum han ap-apo an nunchokhoh han empfalay na an lala-e.

⁴⁷ Unot chengngor tay ap-apo an nakak hi Hesus ad Judea ta umuy ad Galilee, ja immuy an i numpakpaka-ahi ay Hesus ja inali na hi, “Apo, mi'jali a adni' hichi pfalay mi ad Kapernaum ta epatenong mu han empfalay u an lala-e, ti gwa an ma-u'-u'lud.”

⁴⁸ Ja inalin Hesus hi, “Tan khahin hi gway tikhan ju hi panginnilaan ay ni apfalina' ja un aju mamati ay ha-in.”

⁴⁹ Ja inalin gwot chin ap-apo hi, “Apo, pangahim ta mi'jali a adni' ta achi matoy hini empfalay u.”

⁵⁰ Ja inalin Hesus hi, “Umanamut a, ti temmenong hini empfalay mu.” Pinati na chin inalin Hesus ja empacheh na an umanamut.

⁵¹ Gwa an khun umuy ja chinittum na hachi takhala na an nangali ay hija hi, “Temmenong hini empfalay mu.”

⁵² Ja henanhanana hi a'-anunay temmengngana ja inali cha hi, “Temmenong ad akhaphan hi napujaw.”

⁵³ Ja nenomnom chin lala-e an hichuy chin timpo an nangarjan Hesus hi, “Temmenong hini empfalay mu.” Hotti an amin cha an henamma ja namati cha ay Hesus.

⁵⁴ Piggwana hitay hi nakakan Hesus ad Judea ta umuy ad Galilee an nangatana hi milagro an nangpatikhaw ay ni apfalinana.

5

Chin nangpatengngan Hesus han lala-e an munchokhoh ad Jerusalem

¹ Nalahin chi at hichi hi arkhaw ja gwa han pfehtan chi Hudju ad Jerusalem, ja immuy hi Hesus an i me'pfehta.

² Ja gwa han pohong ad Jerusalem an nangadnan hi Betesda hi hapit chi Hudju, an nehnot chin Pantaw chi Karnero. Ja gwah chi han lema an piligman

³ an khun pumpepegkhengan hay hachi mumpunchokhoh. Gway napfulaw, napi-on ja

napechoy, an munhohhood hi puntepja-an chuy chanum.

⁴ Ti umu-udchum anu hon khun umuy han angher Apo Jos ay chuy an pohong ta ina puntepja-on. Ja hini ayya mahhun an i muntamor nu muntepja', ja hijay ma-akhahan chi chokhoh na.

⁵ Ja gwa ay chuy han ohan lala-e an khun munchokhoh hi tolompolo ta han gwalo hi tagwon.

⁶ Tinnig Hesus hija an numpepekheng ja inanila na an napfajag hichuy chokhoh na. Nehnot hi Hesus ja inali na ay hija hi, "Podhom chah an tomenong hini chokhoh mu?"

⁷ Tempfar chin munchokhoh ja inali na hi, "Ti aa, Apo, muti ma-id atag chi mangla'-oy ay ha-in ta uja' etamor ay chuy chanum nu muntepja'. Ja enhehemad u an i me'tamor hon nahhun hay hana uchumna."

⁸ Ja inalin Hesus hi, "Pfumangon a ja lena'-oy mu hinuy opfog mu ja chimmalan a."

⁹ Ja pfimmangon ja lina'-oy na chin opfog na ja khun chumalan. Hay na-atan tay ja Hapfachu an ngilin chi Hudju,

¹⁰ hijaot un inalin hachi uchumna an a-apon chi Hudju ay chuy lala-e an empatenong Hesus hi, "Hapfachu ad ugwani an ngilin, ja pina'-im hini urchin ta-o ti niya an inu-ugnam hinuy opfog mu."

¹¹ Tempfar chin lala-e ja inali na hi, "Hini nangpatenong ay tay chokhoh u chi nangali ay ha-in hi la'-ajo' hitay opfog u ja chimmalana'."

¹² Ja inali cha hi, "Ngay ngachan nuy an lala-e an nangali ay nuy?"

13 Muti ma-id mapto' hi logngona, ti nunlonoh hi Hesus ay chuy acho'lan chi nakhagong.

14 Unot achi mapfajag ja immuy hi Hesus hichi Templo ja inah-upana chin lala-e an empatenong na ja inali na hi, “Niya an temmenong a, hotti epokhong mu an pfumahor ta ma-id umali hi omomod an likhat ay he-a.”

15 Nakak chin lala-e ja i na impa-innila hachi a-ap-apon chi Hudju an hi Hesus chin nangpatenong ay hija.

16 Hijaot un cha ente-a an namarpalikhat ay Hesus ti i na empatenong hinuy munchokhoh hi arkhaw an ngilin.

17 Himmavit hi Hesus ja inali na ay chicha hi, “Tumamutamu hi Ama hi a-arkha-arkhaw ja mahapor an hijay pe'-at u.”

18 Chumalat hitay an inali na ja emmomod chin aton hachi a-ap-apon chi Hudju an munnomnom hi aton cha an mangpapatoy ay hija. Ti pina'-i na hini urchin cha hi numpatengngana hi chokhoh ay ni arkhaw an ngilin. Ja me'chagkha khu ja impadchung na hini achor na ay Apo Jos hi nangarjana hi, hi Apo Jos chi Ama na.

Hini apfalinan ni Empfalay Apo Jos

19 Himmavit hi Hesus ja inali na hi, “Umanung hitay allo' ay cha'ju, an ha-in an Empfalay Apo Jos, ja achi mapfalin an una' umi-igway an mangat ay ni ato', an hay khun u aton ja hana khun u tikhan an aton Ama. Ti an amin hini aton Ama, ja hija khu chi pe'-at u.

20 Ti hi Ama ja penenpenhocha' an Empfalay na ja khuna ituchu ay ha-in an amin hana khuna

aton. Ja ot-ottong pay chi ituchu na hi ato' an milagro mu hay hato tinnig ju, hot mamannor aju.

²¹ Hi Ama ja khuna pummahuwon hana nun-atoy ta mi'takhu cha. Ja amat hina khu ay ha-in an Empfalay na, an ichat u hini nahamad an pi'takhuwan hay hana penhod u an pangchatan.

²² Ja pfu-un hi Ama hini manugi hi tatakhu, ti inchat na ay ha-in an Empfalay na hini apfalinan an manugi.

²³ Ti penhod na an hay hachi tatakhu ja padayawona' an Empfalay na, an amat ay ni aton cha an mangpadayaw ay hija. Achiya' ayya padayawon ja hihiya an achi cha padayawon hi Ama an nannag ay ha-in.

²⁴ Umannung hitay allo', an hana michatan ay ni nahamad an pi'takhuwan an ma-id chi pogpogna ja hana mangawatan ay ni khun u ituchu ja namati cha ay Ama an nannag ay ha-in. Achi cha mahpay mahugi ta matoy cha, muti mi'takhu cha hi ma-id chi pogpogna.

²⁵ Ja umannung khu hitay an allo'. Umali han timpo, ja mete-a ad ugwani, an hana ma-id pay pi'takhuwan na ay Apo Jos ja chonglon cha hini hapit u an Empfalay na. Ja hana mangat ay ni chengngor cha ja mi'takhu cha.

²⁶ Hi Ama hini arpugwan chi pi'takhuwan, ja ene'cha na an amat hina khu hini pi'takhuwa' an Empfalay na.

²⁷ Ja inchatana' khu hi apfalinan an manugi, ti ha-in hini Na-ilangitan an Takhu.

²⁸ Achi aju masda-aw ay tay inali', ti umali han

arkhaw an chonglon an amin hana nun-a-atoy hini ajag u

²⁹ hot mumpangapfutay cha ay ni lupfu' cha, ja michatan hana nangat hi maphod hi pi'takhuwan an ma-id chi pogpogna, ja mahugi hana nangat hi napupukhit ta madusa cha.

³⁰ Achi mapfalin an omo-ohhaa' hon enat uy ato'. Ti nu ha-in chi manugi ja mahapor an unucho' hini ituchun Apo Jos. Hotti nahamad hini ato' an manugi, ti pfu-un hini penhod u chi unucho' an hini penhod nuy nannag ay ha-in.

³¹ Nu ha-in ja angkhay chi mangali ay ni oma'-ata' ja mapfalin an allon ju hi achi umannung.

³² Muti gwa han oha an manihtikhuwan ay ha-in, ja anila' an umannung hini panihtikhu na ay ha-in.

³³ Ja hennag ju khu hachi immuy ay John Bautista an i nunhanhan, ja impa-innila na hini umannung an oma'-ata'.

³⁴ Achi' allon hay hato khapo ta munhochola' ay ni nuntihtikhuwan John wanno hay uchumna hi tatakhu, muti hay pangarja' ja ta mamati aju ta gway aton ju an mi'takhu.

³⁵ Hi John ja mipadchung hi hilaw an numpfi-nang, ja madmachennor aju chin pfinang na hi na'na'-omtang.

³⁶ Muti gwa han oha an nahamhamad chi panihtikhu na ay ha-in mu hi John, an hija hay hato milagro an khun u aton an inalin Ama hi ato'. Hay hato chi panginnilaan an hennakha' ay Ama.

³⁷ Hay oha hi muntihtikhu ja hi Ama an nannag ay ha-in. Muti agkhuy ju chengchengngor chi

hapit na ja agkhuy ju tintinnig hini oma'-atana,
³⁸ ja agkhuy ju intanum ay ni nomnom ju hini intuchu na, ti achiya' pattiyon an hennag na.

³⁹ Khun ju acha-achalon hini nitula' an Hapit Apo Jos, ti hay khemhon ju ja hijay pangalan ju hi pi'takhuwan hi ma-id chi pogpogna. Muti ha-in hini khun hapiton hay hato an Hapit na,

⁴⁰ ja achi ju chamchama podhon an umali ay ha-in an gway apfalinana an mangchat hi nahamad an pi'takhuwan.

⁴¹ Achi' khun hapulon chi pundayawan chi tatakhu ay ha-in, muti anong un u hapulon ja achi aju mundayaw

⁴² ti anila' an ma-id pamhod ju ay Apo Jos.

⁴³ Ti hi Ama chi nannag ay ha-in an immali heto lota ja tan achiya' apfuluton ay cha'ju. Hay hana agkhu ni' uchumna an ma-id chi nannag ay chicha, an un cha ikhad hon immali cha, hon inapfulut ju.

⁴⁴ Pa-appodhon ju nu padayawon cha'ju hay hana i-ibpfa ju, muti achi ju agkhu pachot-anan hini pedayawan Apo Jos ay cha'ju. Hijaot un aju achi mamati ay ha-in.

⁴⁵ Anong un aju amat heto ja pfu-un ha-in chi mangchalom ay cha'ju ay Ama. Hana intula' Moses an nange-ehcholan ju chi mangchalom ay cha'ju.

⁴⁶ Ti nu umannung an pinati ju hi Moses hot namati aju koma ay ha-in, ti ha-in hini hinapit Moses ay ni intula' na.

⁴⁷ Muti agkhuy ju pinati chin intula' na, hijaot un aju achi mamati ay ni hapit u.”

6

Chin namanganan Hesus hachi lemay lipfu an tatakhu

¹ Immuy chi at hichi hi arkhaw ja pfimmad-ang cha Hesus chin baybay ad Galilee an nangadnan khu hi Tiberias.

² Cho-or chin tatakhu an nangunud ti tin-nig cha hana milagro an en-enat na an nang-patikhaw ay ni apfalinana, ti nun-epatenong na hachi mumpunchokhoh.

³ Nunti-id cha Hesus ja chin disipolo na han pfulludna ja inumpfun cha.

⁴ Metongor ay chuy ja machakngan chin pfehtan chi Hudju an Pangnomnoman cha chin Nalohan chin Angher Apo Jos.

⁵ Unagkhu nuntigkhatigkhaw hi Hesus ja tinnig na hachi cho-or an tatakhu an khun mehmehnot ay hija, ja inali na ay Philip hi, “Chaad nin chi i ta-o nguminaan hi epa-an hay hato tatakhu?”

⁶ Inali na hitay ta toptopngana hi Philip, ti ani'-ilan Hesus hini atona.

⁷ Tempfar Philip ja inali na hi, “Anong un inginay pfino'la hi gwaloy pfulan* ja achi omanay hi hini'-itangon cha.”

⁸ Ja inalin Andrew an oha ay cha chuy adalan Hesus an ibpfan Simon Peter hi,

⁹ “Tayya han ung-ungnga an lala-e an nun-hohongot hi lema an tenapay† ja chugwa an

* **6:7 6:7** Literal: Anong un inginay chugway khahot hi denarius. Hini oha an denarius ja hija hini pfino'lan ni ohan takhu hi hen-arkhaw. † **6:9 6:9** Hitay an tenapay ja na-apja hi barley, an hija hini khun anun chi napubli.

khachiw. Muti achi omanay ti cho-or hatu tatakhu.”

¹⁰ Ja inalin Hesus hi, “Ipapfun ju hachi tatakhu.” Hotti impapfun cha ay chuy agawwacha an acho'lan chi holo'. Ja umuy hi lemay lipfu hachi linala-e ay chuy an khagong.

¹¹ Enalan Hesus chin lema an tenapay ja nunyaman ay Apo Jos, ja empe-ap-aping na hachi tatakhu an numpanga-umpfun. Ja enat na khu chin khachiw. Nangan cha hotti na-apchan cha an amin.

¹² Unagkhu na-apchan chin tatakhu ja inalin Hesus hachi disipolo na hi, “I ju tipunon hay hachi nun-ahagwar ta ma-id metapar.”

¹³ Hotti enat cha ja nun-apnu han himpolo ta chugwa an pfahkit chin nun-ahagwar ay chuy lema an tenapay an inan hachi tatakhu.

¹⁴ Tinnig hachi tatakhu hichuy enat Hesus an nangpatikhaw ay ni apfalinana, ja inali cha hi, “Hijah tay hini nipadtu an Profetan Apo Jos an umali heto lota.”

¹⁵ Ani'-ilan Hesus an khun cha nomnomon an piliton cha hija an mumpfalin hi ari cha. Muti achi na podhon, hotti tenaynana chicha ja inti-id na khu ay chuy an pfulludna ta iomohha.

Chin chimmalanan Hesus hichin chanum

¹⁶ Gwan nahilip ja nunchayyu hachi disipolon Hesus hichi baybay,

¹⁷ ja nunlukhan cha han pfangay ta umuy cha hichi chammangna an ad Kapernaum. Gwa an nadhom ja ma-id pay tinnig cha hi mangunud ay Hesus.

18 Unagkhu himpfumagkha ja immali han mapfi-ah an ijah ja nuntipja'-ong chin chanum.

19 Khun mungkhaud hachi disipolon Hesus ja unagkhu immachawwi cha hi lema wenno unum hi kilomitlu ay chin pingngit chi baybay an narpugwan cha, ja tinnig cha hi Hesus an khun chumalan ay chuy chanum, ja khun mehmehnot ay chicha. Ja nang-entata-ot cha.

20 Himmapiit hi Hesus ja inali na hi, "Achi aju toma-ot ti ha-in."

21 Ja nun-an-anla cha an nanglukhan ay hija. Na'na'-omtang ja emmatam cha chin pingngit chi baybay an negpongan ni i cha omajan.

22 Chin nun-ingwi'gwiit ja gawwacha cha pay hachi tatakhu ay chuy pingngit chuy baybay an chammang ni immajan hachi disipolon Hesus. Tinnig cha an ma-id uchumna hi pfallangay, ja anila cha an agkhuy ni'lukhan hi Hesus chin oh-ohha an nunlukhanan hachi disipolo na.

23 Muti ay chuy an nanong ja gwacha chin uchumna an pfallangay an narpu ad Tiberias an nangta'chug ay chuy negpongan chin nanganan hachi tatakhu ay chuy tenapay an nunyamanan Apo Hesus ay Apo Jos.

24 Tinnig hachi tatakhu an ma-id hi Hesus, ja ma-id khu hachi disipolo na, hotti amat hichi ja ni'lukhan cha chin pfallangay, ja ne'pacheh cha an umuy ad Kapernaum ta i cha hingiton hi Hesus.

Hi Hesus ja mipadchung hi anun an mangchat hi pi'takhuwan

25 Unot inah-upan hachi tatakhu hi Hesus ay chuy chammangna an ad Capernaum ja inali cha ay hija hi, “Rabbi, a'-anunay immaliyam heto?”

26 Ja inalin Hesus hi, “Umannung hitay allo', an hini khuna' paningitan ay cha'ju ja khapo ta inan ju chin tenapay ja na-apchan aju. Achiya' khun hingiton khapo ta na-awatan ju hana enat u an panginnilaan ju ay ni apfalina'.

27 Hay maphod hi aton ju ja pfu-un hini anun heto lota chi epa-ennongan ju an itamu, ti hay hato ja mapogpog. Hay epa-ennongan ju an hingiton ja hini anun an achi mapogpog, an hijay mangchat hi pi'takhuwan an ma-id chi pogpogna. Hini mangchat ay tay an achi mapogpog an anun ja un angkhay ha-in an Na-ilangitan an Takhu, ti hi Ama chi nangchat hi kalintikha'.”

28 Ja empfokha cha ay hija hi, “Hot ngay aton mi an mangat ay ni penhod Apo Jos?”

29 Tempfar Hesus ja inali na hi, “Hay podhon Apo Jos hi aton ju ja mamati aju ay ha-in an hennag na.”

30 Ja empfokha cha khu hi, “Hot gwacha mah chi ipatikhaw mu ta panginnilaan mi ay ni apfalina' ta gway aton mi an mamati ay he-a. Hotti ngay mah atom?”

31 Hi Moses ja penangana chin a-apo ta-o hi mana hichi let-ang. Ti allona ay ni hapit Apo Jos hi, ‘Penangana chicha ay ni anun an narpu ad langit.’ ”‡

32 Tempfar Hesus ja inali na hi, “Umannung hitay allo', an pfu-un hi Moses chi nangchat ay

‡ 6:31 6:31 Exodus 16:4-5

chuy inan cha an narpu ad langit, an hi Ama chi nangchat. Ja chin khun cha anun an narpu ad langit, ja pfu-un hijay nahamad an anun an ichat Apo Jos ay cha'ju ad ugwani.

³³ Ti hinuy nahamad an anun an ichat Apo Jos ja hijah nuy hini narpu ad langit ta ichat nay pi'takhuwan hay hana tatakhu an mamati ay hija.”

³⁴ Ja inali cha hi, “Apo, khun mu akay mah ichat hinuy allom an anun ay cha'mi.”

³⁵ Ja inalin Hesus hi, “Ha-in hini mipadchung hi anun an mangchat hi pi'takhuwan. Ti hini mamati ay ha-in ja achi homenhenaang ja achi ma-ug-ugaw.

³⁶ Muti umannung chin inali', an anong una' tinikhaw ay cha'ju ja agkhuja' pattiyon.

³⁷ An amin hana ene'chan Ama an mumpfalin hi tatakhu' ja umali cha ay ha-in. Ja hini umali ay ha-in ja akhamicho' an achi' epakak.

³⁸ Ti immaliya' an narpu ad langit ta ato' hini penhod Ama an nannag ay ha-in an pfu-un hini penenhod u.

³⁹ Hijah tay chi penhod Ama hi ato', an pummahuwo' an amin hana inchat na ay ha-in ay tay umali an apogpokhan tay lota ta ma-id oh-ohha hi ma-utaw.

⁴⁰ Ti hitay hini penhod Ama, ta an amin hana tatakhu an nanginnila ja namati ay ha-in, ja mi'takhu cha hi ma-id chi pogpogna. Hotti pummahuwo' chicha chin apogpokhan tay lota.”

⁴¹ Unot chengngor hachi Hudju chin inali na ja ente-a cha an mungngulungur, ti achi cha

penhod chin inali na an, “Ha-in hini mipadchung hi anun an narpu ad langit.”

⁴² Ja khun cha allon hi, “Unchah pfu-un hitay hini empfalay Josep an hi Hesus? Anila ta-o cha nuy a-ammod na, ja anagkha ta allona hi un narpu hija ad langit?”

⁴³ Ja inalin Hesus ay chicha hi, “Epokhong ju an mungngulungur.

⁴⁴ Ma-id chi hay oha hi mamati ay ha-in an khahin un hi Ama an nannag ay ha-in chi mangehnot ay chicha. Hana ayya mamati ja pummahuwo' chicha chin apogpokhan tay lota.

⁴⁵ Ti gwa han nitula' an hapit Apo Jos an intula' hachi profeta hi nangarjana hi, ‘An amin chi tatakhu ja tuchugwan Apo Jos.’§ Hini mun-chongor ay ni ituchun Ama ja khenokhotana, ja mamati ay ha-in.

⁴⁶ Ma-id chamchama nannig ay Ama, ti un angkhay ha-in an narpu ay hija chi nannig.

⁴⁷ Umannung hitay allo', hana mamati ay ha-in ja mi'takhu cha hi ma-id chi pogpogna.

⁴⁸ Ja ha-in hini mipadchung hi anun an mangchat hi nahamad an pi'takhuwan.

⁴⁹ Chin a-apo ju an nangan chin mana hichin agawwachaana cha hichi let-ang ja nun-a-atoy cha chamchama.

⁵⁰ Muti hitay inali' an anun an narpu ad langit, ja hini mangan hot achi matoy.

⁵¹ Ja ha-in hini mipadchung hi anun an narpu ad langit an mangchat hi pi'takhuwan. Hini mangan ay tay an anun ja mi'takhu hi ma-id chi

§ 6:45 6:45 Isaiah 54:13

pogpogna. Ti hitay an anun ja hija hitay achor u an ichat u ta gway aton chi tatakhu an mi'takhu."

⁵² Chengngor hachi Hudju ja ente-a cha khu an nunhohongnger ja inali cha hi, "Ngay aton tay an takhu an mangchat ay chuy achor na ta anun ta-o?"

⁵³ Ja inalin Hesus hi, "Umannung hitay allo'. Nu achi aju me'-an ay tay achor u an Na-ilangitan an Takhu, ja mi'-inum ay tay chala', hot achi aju magwachaan hi nahamad an pi'takhuwan.

⁵⁴ Hana ayya me'-an ay tay achor u ja mi'-inum ay tay chala' ja magwachaan cha hi pi'takhuwan an ma-id chi pogpogna, ja pummahuwo' chicha chin apogpokhan tay lota.

⁵⁵ Ti hitay achor u ja nahamad an anun, ja hini chala' ja nahamad an ma-inum.

⁵⁶ Hana me'-an ay tay achor u ja mi'-inum ay tay chala' ja me'-oh-ohha cha ay ha-in. Ja gawwachaa' khu ay chicha.

⁵⁷ Hi Ama an mamattakhu chi nannag ay ha-in, hijaot un gwa ay ha-in hini nahamad an pi'takhuwan. Amat khu hina hana mangan ay ha-in, an magwachaan cha hi nahamad an pi'takhuwan.

⁵⁸ Ti ha-in hini nahamad an anun an narpu ad langit, an achi amat chin khun anun hachi a-apo ju chin nahop. Ti hay hachi nangan ay chuy an anun, ja nun-a-atoy cha chamchama. Muti hana ayya me'-an ay tay an anun, ja mi'takhu cha hi ma-id chi pogpogna."

⁵⁹ Inalin Hesus hay hatu chin nuntudtuchugwana ay ni sinagoga ad Kapernaum.

⁶⁰ Chengngor hachi disipolon Hesus hitay an intuchu na, ja cho-or chay nangali hi, “Mun-achamot kaykhu hay hato khuna ituchu ja ngachah chi mangngor?”

⁶¹ Inannilan Hesus an khun cha mungngulungur ja inali na hi, “Un ayya angkhay hay hato inali' ja napukhit hi punnomnoman ju,

⁶² ja ngay nomnomon ju nu tikhana' an Nalilangitan an Takhu an mumpfangngad ad langit an narpugwa'?

⁶³ Hay allo' ja hini mangchat ay ni nahamad an pi'takhuwan ja hini Espiritun Apo Jos an pfu-un hitay lamoh. Ja hana inali' ay cha'ju ja narpu ay ni Espiritun Apo Jos, hotti hay hato chamchama chi mangchat hi pi'takhuwan.

⁶⁴ Muti gwachay uchumna ay cha'ju chi achi mamati ay ha-in.” Inalin Hesus hitay ti napfajag an ini'-ila na hana achi mamati ay hija ja hini oha an i mangngina ay hija.

⁶⁵ Ja entoloy Hesus an nangali hi, “Anila' an gway achi mamati ay cha'ju. Hijaot un u inali hi ma-id chi hay oha hi mamati ay ha-in an khahin un ekhokhohan Ama chicha.”

⁶⁶ Chumalat hay hachi nun-ali na ja cho-or hachi ninitnud ay hija an nun-akak.

⁶⁷ Ja inalin Hesus hachi himpolo ta chugwa an adalan hi, “Cha'ju ngay, un ju chah podhon an me-ekak?”

⁶⁸ Tempfar Simon Peter ja inali na hi, “Apo, ngay uchumna hi i mi unuchon? An un he-a ja angkhay chi mangtuchu ay ni aton an mi'takhu hi ma-id chi pogpogna.

⁶⁹ Ja namati ami ay he-a ti inannila mi an he-a hini pinilin Apo Jos an nasantuwan.”

⁷⁰ Ja inalin khu Hesus hi, “Aa, ti ha-in chi namili ay cha'ju an himpolo ta chugwa an adalan u. Muti anong ja gwa han oha ay cha'ju an amat ay Satanas hini nomnom na.”

⁷¹ Hay pitulungan tay an inalin Hesus ja hi Judas an empfalay Simon Iskariot. Ti anong un oha hija hay hachi himpolo ta chugwa an adalan, ja hija chi i mangngina ay Hesus ta patajon cha.

7

Chin a-akhin Hesus ja agkhuy cha namati

¹ Napfalin hay hato ja lene'gwoh Hesus ad Galilee. Ja agkhuy immuy ad Judea ti penhod hachi a-ap-apon chi Hudju an patajon hija.

² Gwa an machakngan chin pfehtan chi Hudju an Pangephochan cha hi A-ab-abpfong,*

³ ja inalin chin a-akhin Hesus an linala-e ay hija hi, “Ti un la-ahna ja tenaynam hitay an pfuglay ta mi'jali a ad Judea ta pi'tikhaw hana disipolom hichi hana milagro an khun mu aton.

⁴ Hini takhu an mamhod an ma-ar-ali ja achi na ili'-ud hana khuna aton. Gwacha ay he-a hini apfalinan an mangat hi milagro, hotti mumpainnila a hana tatakhu.”

⁵ Inali cha hitay, ti anong un chicha an a-akhin Hesus ja agkhuy cha khu namati ay hija.

* **7:2 7:2** Hitay an Pfehta an Pangephochan cha hi A-ab-abpfong ja petoh arkhaw. Hana Hudju ja ephod cha hay ab-abpfong hi punnangngan cha ta pangnomnoman cha chin pfimmabpfag-wiyan chin a-apo cha hichi let-ang.

⁶ Tempfar Hesus ja inali na hi, “Achiya' mi'jali, ti agkhuy pay nachakngan hini ne'cha an timpo an omaja'. Manu ay cha'ju ti timpo ju an amin chi arkhaw.

⁷ Achi cha'ju pfuhulon hay hana tatakhu heto lota. Muti ha-in ayya, ja tan khuna' pfuhulon, ti khun u ipa-innila an napukhit hana khun cha aton.

⁸ Cha'juy umuy an i me'pfeha ti achiya' mi'jali. Ti agkhuy pay nachakngan hini timpo an pangpa-innilaa' ay ni oma'-ata'.”

⁹ Amat hetoy inali na, hotti nuntaynan ad Galilee.

Chin ne'pfehtaan Hesus ad Jerusalem

¹⁰ Unot immuy hachi a-akhi na an i me'pfehta, ja nangunud hi Hesus muti agkhuy numpat-patikhaw.

¹¹ Hachi a-ap-apon chi Hudju ja khun cha hingiton hi Hesus ay chuy gwachaan chi pfehta, ja khun cha epfogpfokha hachi tatakhu nu ngay agawwachaana.

¹² Muti hachi tatakhu ja un cha khun i-am-amu an manaphapapit ay hija. Allon chi uchumna hi, “Maphod hija an takhu.” Ja allon khu chi uchumna hi, “Achi, ti un umallilaw hi tatakhu.”

¹³ Muti khun cha ili'li'-ud an hapiton ta achi chonglon hachi a-ap-apon chi Hudju, ti toma-ot cha.

¹⁴ Gwa an nungkhinagwa chin pfehta ja immuy hi Hesus hichi Templo ja ente-a na an muntudtuchu.

¹⁵ Nanannor hachi a-ap-apon chi Hudju ja inali cha hi, “An ngay i nangalan tay ay ni la-eng na, an un agkhuy nun-ehkor?”

¹⁶ Ja inalin Hesus hi, “Hay hato khun u ituchu ja agkhuy narpu ay tay nomnom u, an un narpu an amin ay Apo Jos an nannag ay ha-in.

¹⁷ Hana mangapfulut an mangat ay ni penhod Apo Jos, ja achi cha munharhalinchugwa an hana khun u itudtuchu ja narpu ay Apo Jos, an agkhuy narpu ay tay nomnom u.

¹⁸ Ti nu hini takhu ja ikhad hija hon inali na hini gwa ay ni nomnom na, ja hay podhona ja hijay padayawon chi tatakhu. Muti ay ha-in ja achi amat heto. Ti hay podho' ja hi Apo Jos an nannag ay ha-in chi madaydayaw, ja hijah tay chi panginnilaan ju an umannung hana khun u itudtuchu.

¹⁹ Umannung an hi Moses chi nangpa-innila ay cha'ju ay ni urchin Apo Jos. Muti ma-id oh-ohha ay cha'ju hi khun manganud ay ni allon ni urchin. Ti khulat ta khun ju aton hot ma-id i ju punnomnoman an mamatoy ay ha-in.”

²⁰ Tempfar cha ja inali cha hi, “Un a kaykhu mun-angaw. Ti un chah gway nangali hi un chi-a patajon?”

²¹ Ja inalin khu Hesus hi, “Unagkhu angkhay chin nangakhaha' hichin munchokhoh hi Hapfachu an ngilin, ja manoto'-ong aju, ti panijagwon ju chi muntamu hi ngilin.

²²⁻²³ Hot un chah pfu-un tamu hini pumpakugitan ju ay ni empfapfalay ju an linala-e, an anong un Hapfachu? In-urchin Moses an mahapor an ipakugit ju hana empfapfalay ju an linala-e ay ni

me-agwalo an arkhaw. Muti pfu-un tatagwa hi Moses chi narpugwan tay ti nete-a chin timpon hachi nahnahhun an a-apo ju. Ja anong un metongor hi Hapfachu ja khun ju unuchon ta achi mapa'-i hitay urchin Moses. Ja anagkha ta mapfungot aju ay ha-in chin nangakhaha' hi munchokhoh hichin timpon chi ngilin?

²⁴ Achi koma ato'togna hon hinugi ju hini takhu nu agkhuy ju menahmahan ta emamad ju hini umannung.”

Chin nunnomnoman cha un hi Hesus hini Mamahhod

²⁵ Amat hichi ja inalin chin uchumna an tatakhu ad Jerusalem hi, “Un chah pfu-un hitay hini Hesus an podhon cha an patajon?

²⁶ Muti tayya an khun muntudtuchu hi acho'lan chi tatakhu ja ma-id hay ar-allon hachi a-ap-apo ta-o. Unchani ja un cha inannila an hija hini Hennag Apo Jos an Mamahhod.

²⁷ Muti pfu-un nin, ti umali ayya hini Mamahhod ja ma-id oh-ohhah manginnila ay ni arpugwana, ja anila ta-o ja' hini narpugwan tay an takhu.”

²⁸ Amat hichi ja ini-i'gwap Hesus an muntudtuchu hichi Templo ja inali na hi, “Mapfalin an anilaa' ay cha'ju ja anila ju hini narpugwa'. Muti pfu-un ha-in chi nanghumang an immali heto lota, an gwacha hini nannag ay ha-in. Umannung an amin hini khuna allon muti agkhuy ju inannila hija.

²⁹ Ha-in ja anila' hija, ti hijay narpugwa' ja hijay nannag ay ha-in.”

³⁰ Un chaot chengngor hay hato nun-alin Hesus ja penhod cha an tiligwon hija muti agkhuy nat, ti agkhuy nachakngan chin ene'chan Apo Jos an timpo hi pangatan cha.

³¹ Cho-or chamchama hana tatakhu an namati ay hija. Ja khun cha allon hi, "Ti un chah gway umali khu hi cho'cho'-or chi atona an panginnilaan an narpu hini apfalinana ay Apo Jos? Hotti hija khuh ni' hini Hennag Apo Jos an Mamahhod."

Chin nannakhan cha hachi gwarja an i maniliw ay Hesus

³² Chengngor chamchama hachi Farisee chin khun i-am-amun chin tatakhu an khun cha haphapiton hi Hesus. Hotti hay enat chin Farisee ja hachi a-ap-apon chi papachi, ja un cha hennag hachi khun munggwarja hichi Templo ta i cha tiligwon hi Hesus.

³³ Ja gwa an khun muntudtuchu hi Hesus ja inali na hi, "Achi mapfajag hitay pi'hihittugwa' ay cha'ju hot mumpfangngacha' ay ni agawwacha'an nuy nannag ay ha-in.

³⁴ Hotti hingitona' ay cha'ju muti achiya' machakngan, ti achi mapfalin an mi'jali aju ay ni uja' omajan."

³⁵ Nunhahapit khu chin a-ap-apon chi Hudju ja inali cha hi, "Ngay nin i na omajan ta achi ta-o machakngan? Un chah umuy hija hichi achawwi an pfuglay chi Griego an agawwacha'an hana uchumna an i-ibpfa ta-o an Hudju ta hichi puntudtuchugwana ad ugwani?"

³⁶ Ngay podhona an hapiton ay nuy inali na an, 'Anong una' hingiton ja achiya' machakngan, ja

achi mapfalin an mi'jali aju ay ni uja' omajan?
”

Hini chanum an mangchat hi nahamad an pi'takhuwan

³⁷ Nachakngan chin angonoh an arkhaw chi pfehta an hijah tay hini am-amchan an pun-an-anlaan chi tatakhu. Ja timma'chug hi Hesus ja khuna i'-i'gwap an mangali hi, “An amin aju an ma-ugaw, ja umali aju ay ha-in an uminum.

³⁸ Hijah tay hini nitula' an Hapit Apo Jos an oma'-atan ni takhu an mamati ay ha-in, an allona hi, ‘Padchungnay gwa ay hija han opfob an khun pfumutajan ni chanum an mangchat hi nahamad an pi'takhuwan.’ ”

³⁹ Hini hinapit Hesus ay tay ja hija hini Espiritu Santo an honakhon Apo Jos ta munheto hana namati. Ti ay chuy an timpo ja achi pay munheto hini Espiritu Santo hi tatakhu, ti agkhuy pay numpfangngad hi Hesus ad langit an mipapfagpfagto.

⁴⁰ Hachi uchumna an nangngor ay tay inalin Hesus ja inali cha hi, “Umannung an hijah tay hini Profetan Apo Jos an hahadchon ta-o.”

⁴¹ Ja inalin chin uchumna hi, “Hijay Kristo an Hennag Apo Jos an Mamahhod.” Ja inalin khu chin uchumna hi, “Achi ti un chah ad Galilee chi arpugwan ni Mamahhod?”

⁴² Hay nitula' an Hapit Apo Jos an hini ayya Mamahhod ja holag Ari David, ja meto'khong ad Betlehem an pfuglay an narpugwan Ari David.”

⁴³ Amat hichi ja na-aggwa hachi tatakhu, ti numpfino-ob-on chin nenomnom cha ay Hesus.

44 Podhon hachi uchumna an tiligwon muti ma-id hay nangat ay chicha.

Chin agkhuy namatiyan hachi a-ap-apon chi Hudju

45 Amat hichi ja hachi khun munggarja hichi Templo ja numpfangngad cha ay chuy gawwachaan hachi a-ap-apon chi papachi ja hachi Farisee an nannag ay chicha. Ja henanhanan cha hi, “Hot chaadma mah hi Hesus? Anagkha ta agkhuy ju tiniliw?”

46 Tempfar cha ja inali cha hi, “Agkhuy mi ay chita, ti ma-id chengchengngor mi hi amat ay ni panudtuchu na.”

47 Ja inalin hachi Farisee hi, “Ma-id ay chita an niya an anong un cha'ju ja na-allilaw aju.

48 Un chah hay anila ju ja cha'mi an a-ap-apo ja Farisee ja mamati ami ay hija? Ma-id mangkay oh-ohha ay cha'mi hi mamati.

49 Hana namati ay hija ja hana agkhuy nanginila ay ni urchin ta-o, ja chichay dusaon Apo Jos!”

50 Gawwah chi hi Nicodemus an oha khu an Farisee. Hitay an hi Nicodemus ja hija chin i ni'hapit ay Hesus chin ohan lapfi. Inali na hachi numpun-ibpfa na hi,

51 “Ay ni urchin ta-o, ja achi mapfalin an hugijon hini takhu nu agkhuy pay nahumarja. Mahapor an humarjaon ta chonglon hay allona ta mapfu-ihan nu gway enat na an napukhit.”

52 Ja inali cha hi, “Anagkha, un a chah eGalilee? Muti ep-ephod mu akay ni' an pfahaon hini Hapit

Apo Jos hot annilaom an ma-id allona hi gway profetan Apo Jos an marpu ad Galilee.”

53

8

Chin pfupfai an nappap an ne-elo' hi lala-e an pfu-un ahagwa na

Numpanga-anamut cha an amin ¹ muti hi Hesus ja immuy hichi pfulludna an Olibo.

² Chin nun-inggwi'gwiit ja pfimmugwah hija an numpfanggad hichi Templo. Na-amung khu chin tatakhu ja lini-ub cha hija. Amat hichi ja inumpfun hi Hesus ja ente-a na an muntudtuchu.

³ Gwa an khun muntudtuchu ja immali hachi memehtolon chi urchin Moses ja hachi Farisee. Ini-itnud cha han pfupfai an inah-upan cha an ne-elo' han lala-e an pfu-un ahagwa na. Impata'chug cha hichuy pfupfai ay chuy acho'lan chi tatakhu,

⁴ ja inali cha ay Hesus hi, “Apo, hitay an pfupfai ja inah-upan cha an ne-elo' han lala-e an pfu-un ahagwa na.

⁵ Ja allon ni urchin Moses, an hini pfupfai an amat heto ja pumpfu-or ingkhana hi matoy. Hotti ngay allom?”

⁶ Inali cha hitay ta topngan cha hi Hesus ta mehalla ayya hini pampfar na hot hijay panghi'-ingan cha an pangchaloman ay hija. Muti agkhuy tenompfar hi Hesus, ja nunjakhotto ja enerchong na chin lodlochong na an muntula' ay chuy lota.

⁷ Entoloy cha an munhanhan ay hija ja lem-meggwat ja inali na hi, “Hay allo' ja hini ma-id pfahor na ay cha'ju chi mahhun an mam-or ay tay pfupfai.”

⁸ Amat hichi ja nunjakhotto khu an nangtoloy an nuntula' ay chuy lota.

⁹ Un chaagkhu chengngor hichuy inali na, ja un ohanna hon nakak, an impangpangulun hachi mena'ma-ellog. Ja un angkhay hi Hesus chi nataynan ja chin pfupfai an timmata'chug.

¹⁰ Lemmeggwat hi Hesus ja inali na ay chuy pfupfai hi, “Chaad cha mah? Un chah ma-id chi hay oh-ohhah nuntaynan ta gway mam-or ay he-a?”

¹¹ Tempfar chuy pfupfai ja inali na hi, “Ma-id, Apo.” Ja inalin Hesus hi, “Anong un ha-in, ja achi' hugijon he-a an matoy. Hotti umanamut a, ja achim ipigpiggwa an pfumahor.”

Hi Hesus chi hilaw tay lota

¹² Entoloy Hesus an nangtudtuchugwan hachi tatakhu ja inali na hi, “Ha-in chi hilaw an manenakhan hana nomnom chi tatakhu heto lota. Hana mangunud ay ha-in ja achi cha chumalan hi munhehellong, ti mahenakhan cha ay tay an hilaw an mangchat hi nahamad hi pi'takhuwan.”

¹³ Hachi Farisee an ne-e'-enggor ja inali cha hi, “Un he-a hon tinihtikhuwam hini achor mu. Ngay machoto' nu umannung hini khun mu allon?”

¹⁴ Tempfar Hesus ja inali na hi, “Anong un ha-in chi manihtikhuwan ay tay achor u, ja umannung chamchama hini panihtikhu', ti anila' hini

narpugwa' ja hini omaja'. Cha'ju ayya ja agkhuy ju anila.

¹⁵ Achi magpong hini aton ju an munhugi ti un khun marpu ay cha'ju an tatakhu. Ha-in ayya ja ma-id chi hay oha hi ija' hugijon.

¹⁶ Muti khulat ta ha-in chi munhugi ja magpong, ti achiya' omo-ohha, an gwacha hi Ama an nannag ay ha-in an mi'hugi.

¹⁷ Ja allon ni urchin ju an mahapor an pattiyon hini numpadchung an allon chi hay chugwa hi muntihikhu.

¹⁸ Ohaa' an manihikhuwan ay tay achor u, ja me-aggwa hi Ama an nannag ay ha-in."

¹⁹ Ja empokha cha hi, "Hot chaad mah hi amam?" Tempfar Hesus ja inali na hi, "Nu inannilaa' koma ay cha'ju hot inannila ju khu hi Ama. Muti agkhuja' anila, hijaot un ma-id khu anila ju ay Ama."

²⁰ Chin khun puntudtuchugwan Hesus an amin hay hatu ja hichi Templo ay chuy negpongan chuy khun cha pangittugwan hi pihu. Muti ma-id chi hay i naniliw ay hija ti agkhuy pay nachakngan chin timpo an ene'chan Apo Jos an atajana.

Chin nangarjan Hesus hi achi mapfalin an mi'juy hana Hudju ay ni omajana

²¹ Entoloy Hesus an nunhapit ja inali na hi, "Umali han arkhaw ja tayna' cha'ju ja hingitona', muti matoy aju an agkhuy napakawan hana pfahor ju. Achi mapfalin an mi'jali aju ay ni omaja'."

²² Chengngor hachi a-ap-apon chi Hudju ja khun cha munhahapit an mangali hi, “Anagkha nin ta allona hi, ‘Achi mapfalin an mi'jali aju ay ni omaja?’ Una chah patajon hichuy achor na?”

²³ Inalin khu Hesus hi, “Cha'ju ja narpu aju ay tay lota. Muti ha-in ja narpuwa' ad langit.

²⁴ Hijaot un u inali hi matoy aju an agkhuy napakawan hana pfahor ju, ti umannung an mat nu achi ju pattiyon chin inali' ay cha'ju an oma'-ata'.”

²⁵ Ja inali cha hi, “Hot ngay oma'-atam mah?” Tempfar Hesus ja inali na hi, “Hini oma'-ata' ja hija chin khun u allo-allon nete-a chin pengpeng-hana.

²⁶ Cho-or hana mapfalin an allo' ja cho-or koma hana ipapfahor u ay cha'ju. Muti hay pachot-ana' otni' hi ipa-innila' ja hana chengngor u ay nuy nannag ay ha-in, ti umannung an amin hana khuna allon.”

²⁷ Hachi nunchongor ay Hesus ja agkhuy cha na-awatan an hi Jos Ama chi khuna hapiton.

²⁸ Hotti entoloy Hesus an nangali hi, “Nu makhibpfoh an ipfitina' an Na-ilangitan an Takhu, hot annilaon ju an umannung hini allo' an oma'-ata'. Ja annilaon ju an achiya' umi-igway hon empadchong u chi hay ato'. Hay intuchun Ama ay ha-in chi hapito' ja angkhay.

²⁹ Ja gawwacha ay ha-in hini nannag ay ha-in an achiya' taytaynan, ti khun u aton an amin hini podhona.”

³⁰ Ja ay cha chuy an nunchongor ja cho-or chay namati ay hija.

Hana empafalay Abraham

³¹ Amat hichi ja inalin Hesus hachi Hudju an namati ay hija hi, “Nu epa-ennongan ju an mangat ay ni ituchu' hot cha'juy ma-ali hi disipolo'.

³² Annilaon ju hana umannung, hot mipfu-aan aju ta achi aju mahpay himpfut.”

³³ Inalin hachi Hudju hi, “Holag cha'mi mangkay ay Abraham ja ma-id chi hay namenghan hi i mi numpfalinan hi himpfut. Ja anagkha ta allom hi un ami mipfu-aan?”

³⁴ Tempfar Hesus ja inali na hi, “Umannung hitay allo', an hini khun pfumahor ja himpfut chi pfahor.

³⁵ Hini himpfut ja un nene'-op ay ni apo na, ja gway arkhaw hot pakakon wenno ingina na. Achi amat ay ni oha an unga ay ni pamilya na an achi ma-aan.

³⁶ Hotti nu ha-in an Empfalay Apo Jos chi mangpfu-aan ay cha'ju ja umannung an mipfu-aan aju.

³⁷ Anila' an hi Abraham chi nangholag ay cha'ju muti achi aju amat ay hija. Ti niya an achi ju apfuluton hini itudtuchu', hijaot un aju munnomnom an mamatoy ay ha-in.

³⁸ Hato khun u hapiton ja hana impatikhaw Ama ay ha-in. Amat hina khu ay cha'ju an hini khun ju aton ja hini intuchun ni ammod ju.”

³⁹ Ja inali cha hi, “Aa, muti hi Abraham chi ammod mi.” Ja inalin Hesus hi, “Nu umannung an holag cha'ju ay Abraham, ja anagkha ta achi ju unuchon hana ena-enat na an maphod,

⁴⁰ an hay khun ju nomnomnomon ja hay aton ju an mamatoy ay ha-in an nangtuchu ay cha'ju

hana umannung an chengngor u ay Apo Jos. Ma-id ay chita amat heto hi enat Abraham.

⁴¹ Hini ammod ju hini inunud ju.” Ja inali cha hi, “Pfu-un cha'mi chi ne-akhah an ma-id anila mi hi ammod mi. Hi Apo Jos chi ama mi an khun mi unuchon ja ma-id uchumna.”

⁴² Ja inalin Hesus hi, “Nu umannung an hi Apo Jos chi ama ju hot podhona' koma, ti narpuwa' ay hija ja una' umali heto lota. Pfu-un ha-in chi nanghumang hi immali heto lota an hi Ama chi nannag ay ha-in.

⁴³ Achi ju ma-awatan hana khun u allon ti un tugwali ma-id eke-ekejana hi pangngolan ju hana khun u ituchu.

⁴⁴ Amat aju ay ni ammod ju an hi Satanas ja podhon ju an unuchon hini penhod na. Hija ja pemmatopatoy nete-a chin hophopapna. Ipapa'-igwina an amin chi umannung ti ma-id oh-ohha hi magpong hi ugali na. Lomahlalahlah ti hijay emmengha hi ugali na ja hijay arpugwan an amin chi lahlah.

⁴⁵ Muti ha-in, khapo ta umannung hana khun u allon, ja achiya' pattiyon ay cha'ju.

⁴⁶ Nomnomon ju man nu ngachah chi hay epapfahor ju ay ha-in. Ma-id khuh ni'. Ti umannung an amin chi allo' ja anagkha ta achiya' pattiyon?

⁴⁷ Hana tatakhun Apo Jos ja chonglon cha hini tukhuna. Achi ju khun unuchon hi Apo Jos ti pfu-un cha'juy tatakhu na.”

Gawwacha hi Hesus ja un meto'khong hi Abraham

48 Inalin khu hachi Hudju hi, “Umannung man chin inali mi an Samaritan a an nahuhu'lungan hi napukhit an ispiritu.”

49 Ja inalin Hesus hi, “Achi ju allon hi una' nahuhu'lungan, ti un u khun padayawon hi Ama, muti niya an una' chochohohon ay cha'ju.

50 Ja achi' allon hitay khapo ta podho' an madaydayaw, ti hi Ama chi mangdaydayaw ay ha-in ja hijay manugi hana mamipihhor ay ha-in.

51 Umannung hitay allo', hini mangunud ay ni ituchu' ja achi matmatoy.”

52 Ja inalin hachi Hudju hi, “Umannung an un a nahuhu'lungan. Ti nun-a-atoy cha Abraham ja chin profetan Apo Jos, ja anagkha ta allom hi achi matmatoy hana mangunud ay ni ituchum?

53 Un a chah napfagpfagto mu hi Abraham an apo ta-o ja hachi profeta an nun-a-atoy? Akamoh kaykhu hini atom ay ni achor mu.”

54 Ja inalin khu Hesus hi, “Nu ha-in chi mangpapfagto ay tay achor u ja ma-id herpfi na. Gwa han mangdaydayaw ay ha-in, hija hi Ama an allon ju an Apo Jos ju.

55 Muti munlahlah aju ti agkhuy ju inannila hija. Ha-in ja anila' hija. Nu allo' hi ma-id anila' ay hija hot omata' ay cha'ju an munlahlah. Ti umannung an anila' hija ja khun u unuchon hini allona.

56 Hi Abraham an apo ju ja khun mun-an-anla chin atattakhu na ti anila na an tikhana hini arkhaw an umaliya'. Tinnig na ja nunna'naud chin anla na.”

57 Ja inalin hachi Hudju hi, “Unagkhu ma-id

pay lemay polo hi tagwon mu, ja inalim agkhu hi un mu tinnig hi Abraham?”

⁵⁸ Tempfar Hesus ja inali na hi, “Umannung hitay allo'. Agkhuy pay neto'khong hi Abraham ja gawwachaa'.”

⁵⁹ Un chaagkhu chengngor hitay an inali na ja numpichit cha hachi pfato ta ipuhit cha ay hija. Muti khun mihalin hachi tatakhu ja pfimmutay hichi Templo ja tenaynana chicha.

9

Chin nangakhahan Hesus han lala-e an napfulaw

¹ Hi khun chumalanan cha Hesus ja inahupan cha han lala-e an napfulaw nete-a hichin nitu'khungana.

² Ja inalin hachi disipolo na hi, “Rabbi, ngay nangpfahor ta neto'khong hitay lala-e an napfulaw? Unchah hija weno hana ammod na?”

³ Tempfar Hesus ja inali na hi, “Pfu-un hay pfahor nay chimmalat hi napfulagwana ja pfu-un khu hay pfahor hana a-ammod na. Hay umannung hi khapo na ja penhod Apo Jos an mangpatikhaw ay ni apfalinana hi pangpatenongana ay hija.

⁴ Mahapor an aton ta-o hana ipatamun Apo Jos an nannag ay ha-in. Achi ta-o i-un-unchani, ti umali hini timpo an ma-id aton ta-o an mangat. Amat hana i muntamu an muntamu cha hi a-arkhagwan, ti nadhom ayya ja ma-id i muntamu.

⁵ Ay tay agawwachaa' ay cha'ju ja ha-in hini hilaw an manenakhan hana nomnom chi tatakhu ay tay lota.”

⁶ Napfalin an inalin Hesus hitay ja tinuppaana chin lota ja pinilot na ta numpfalin hi pito'. Enala na, ja in-apjut na chin matan chuy napfulaw.

⁷ Ja inali na hi, "Umuy a ta i a mun-ihu hichi pohong ad Siloam." Hitay ngachan an Siloam ja Nahnag hini podhona an hapiton. Hotti immuy nun-ihu chin lala-e ja immanamut an mitikhaw mahpay chin mata na.

⁸ Unagkhu tinnig hachi hahakhokhong na ja hachi uchumna an khun mannig ay hija an un omanad-adchaw, ja inali cha hi, "Un chah pfun hitay chin napfulaw an u-umpfun an khun mun-ad-adchaw?"

⁹ Inalin hachi uchumna hi, "Hija." Ja inalin hachi uchumna hi, "Pfu-un ay chita, an un me'me'nong ay hija." Muti inalin chin lala-e hi, "Ha-in chin napfulaw."

¹⁰ Ja inali cha hi, "Ngay enat mu ta mitikhaw hini matam ad ugwani?"

¹¹ Tempfar na ja inali na hi, "Hinuy allon cha an hi Hesus, ja in-apjut na han pito' ay tay mata', ja unaot allon hi una' umuy mun-ihu hichi pohong ad Siloam. Inunud u ja immuja' nun-ihu ja taya an mitikhaw hitay mata' ad ugwani."

¹² Ja inali cha hi, "Hotti chaad mah hini allom an hi Hesus?" Tempfar na ja inali na hi, "Ma-id machoto' hi agawwachaana."

Nunhanhan hachi Farisee ay chuy napfulaw an na-akhahan

¹³ Amat hichi ja in-uy cha chin lala-e hachi Farisee ta i cha epfaag an enakhahan Hesus hija.

¹⁴ Hapfachu an ngilin chin nang-apjutan Hesus chin pito' hi nangakhahana chin napfulaw.

¹⁵ Empfokhan hachi Farisee ay hija hi, “Ngay enat mu ta mitikhaw hini matam ad ugwani?” Ja inali na hi, “Ti amat heto an in-apjut na han pito' ay tay mata' ja immuja' nun-ihu. Napfalin ja mitikhaw mahpay hitay mata'.”

¹⁶ Ja khun munhahapit hachi Farisee ja inalin chin uchumna hi, “Hini nangat ay tay ja pfu-un hi Apo Jos chi nannag ay hija, ti achi na khun unuchon hini urchin Apo Jos an ma-id muntamu hi ngilin.” Ja inalin hachi uchumna hi, “Un chah gway apfalinan chi napfahulan an mangat hi amat heto an milagro?” Na-aggwa cha,

¹⁷ hijaot un cha impiggwa an pa-ahhanhanan ay chuy lala-e ja inali cha hi, “He-a an mangali hi una enakhahan hini matam, ngay allom hi oma'-atana?” Tempfar na ja inali na hi, “Hay anila' ay hija ja profetan Apo Jos.”

¹⁸ Hachi ayya a-ap-apon chi Hudju ja achi cha mamati an napfupfulaw hija ja unot mitikhaw hini mata na. Khahin un cha empa-ajag hachi ammod na

¹⁹ ja empfokha cha hi, “Umannung chah an hitay hini empfalay ju an allon ju an neto'khong ja un tugwali napfupfulaw? Nu napfulaw ja anagkha ta mitikhaw hana mata na ad ugwani?”

²⁰ Tempfar hachi ammod na ja inali cha hi, “Aa, hijah tay hini empfalay mi ja umannung an neto'khong an napfulaw.

²¹ Muti ma-id anila mi ay ni enat na an nakhahan. Ja agkhuy mi khu anila hini nangakhahan ay hija. Ma-ilog, hotti hijay panghanhanan

ju, ti anila nay pampfar na.”

²² Amat hinay enat cha an nampfar ti tomaot cha hachi a-ap-apon chi Hudju. Ti nunhahappitanan hachi a-ap-apo an hini takhu an manihtikhuwan an hi Hesus hini Mamahhod, ja aanun cha ay ni sinagoga ta achi mimidchum hana papadchung na an Hudju.

²³ Hijaot un cha inali hi, “Ma-ilog, hotti hijay panghanhanan ju.”

²⁴ Hotti empa-ajag khu hachi Farisee chin lala-e ja inali cha hi, “Munhapata a ay Apo Jos ta epfaag mu hini umannung! Ti anila mi an napfahulan an takhu hinuy an nangakhahan ay he-a.”

²⁵ Ja inalin chin lala-e hi, “Ma-id ni' mapto' hi un napfahulan wenno agkhuy. Ti un hay anila' ja una' napfulaw ja tan ad ugwani ja mitikhaw hitay mata'.”

²⁶ Ja inali cha hi, “Muti ngay enat na ta mitikhaw hana matam?”

²⁷ Tempfar na ja inali na hi, “Un aju humupar! Chun u inali ay cha'ju ad anachi muti nan un ju achi chonglon. Ja anagkha ta ejarkhaw ju an epfokha. Unchani ja un ju podhon an mumpfalin hi disipolo na.”

²⁸ Un chaagkhu chengngor hitay an inali na ja pinahiw cha hija ja inali cha hi, “Un kaykhu he-a hini disipolo na. Ti cha'mi ayya ja hi Moses chi khun mi unuchon.

²⁹ Ti anila mi an ni'hapit hi Apo Jos ay Moses. Muti hinuy an takhu ja ma-id pay anila mi hi narpugwana!”

³⁰ Ja inalin chin lala-e hi, “Haw cha'ju pay hina, an enakhahana hitay mata' ti gway apfalinana, ja

agkhuy ju pay anila hini narpugwana.

³¹ Un chah hongpfatan Apo Jos chi kalalag hana napfahulan an tatakhu? Achi, ti anila ta-o an hana khun mundayaw ay hija an khun cha unuchon hini allona, ja chichay mahongpfatan chi kalalag na.

³² Nete-a chin narmugwan tay lota ja ma-id chengchengngor ta-o hi takhu hi nangakhahan hana neto'khong an napfulaw ta tumikhaw cha.

³³ Achi mapfalin an aton tay an takhu chi amat heto nu pfu-un hi Apo Jos chi nannag ay hija."

³⁴ Ja inalin khu hachi Farisee hi, "He-a agkhu ni' an napfahulan nete-a chin nitu'khungam ja un chah he-ay mangtuchugwan ay cha'mi?" Amat hichi ja penakak cha hija.

Hini agkhuy namati ja impadchung Hesus hi napfulaw

³⁵ Chengngor Hesus an penakak chin Farisee chin lala-e an enakhahana, ja i na hiningit. Chinakngana ja inali na hi, "Mamati a chah ay ni Na-ilangitan an Takhu?"

³⁶ Tempfar na ja inali na hi, "Hotti ngay ngachana mah, Apo, ta pattiyo'?"

³⁷ Inalin Hesus hi, "Tinnig mu mahpay, ti khun mi'hapit ay he-a ad ugwani."

³⁸ Ja inalin khu chin lala-e hi, "Apo, mamatiya' ay he-a!" Ja nunheppe an nundayaw ay Hesus.

³⁹ Ja inalin Hesus hi, "Immaliya' heto lota ta ma-innila hana nanginnila ay Apo Jos ja hana agkhuy nanginnila ay hija. Hana ayya agkhuy nanginnila ay Apo Jos ja mipadchung cha hi napfulaw, ja aanu' hini pfinulaw cha ta

tumikhaw cha. Ja hana mangali hi anila cha hi Apo Jos muti un cha munlahlah, ja ipatikhaw u an napfulaw cha.”

⁴⁰ Chengngor hachi uchumna an Farisee an gwa an ni'tata'chug ja inali cha hi, “Un chah hay allom ja napfulaw ami khu?”

⁴¹ Tempfar Hesus ja inali na hi, “Nu khulat ta apfuluton ju an napfulaw aju hot mapfalin an mapakawan hana pfahor ju. Muti nan ipapilit ju an agkhuy aju napfulaw ti anila ju hi Apo Jos, ja hihiya an achi mapakawan hana pfahor ju.”

10

Chin panggarig han khun mumpahtor hi karnero

¹⁻² Inalin khu Hesus hi, “Umannung hitay allo' ay cha'ju. Nu khulat ta gway kular chi karnero, ja hini takhu an manggwa ay ni pantaw, ja hija hini umannung an khun mumpahtor. Hini ayya omajat an manggwa ay nuy alad ja un mangakaw wenno pomatoy.

³ Hini khun mumpfantay an gwa ay ni pantaw ni kular ja ipahikhop na hini khun mumpahtor ja angkhay. Ja imatunan hana karnero hini hapit na ja oha-ohaona an ajakhan chicha ta mitnud cha an mi'pfutay.

⁴ Napfalin an impfutay na an amin hana karnero ja impangpangullu na. Mangunud hana karnero ti imatunan cha hini hapit na.

⁵ Achi cha unuchon hini agkhuy cha anila, an un chaot lomajaw, ti achi cha imatunan hini hapit na.”

⁶ Inalin Hesus hitay pangngarig ja agkhuy cha na-awatan hini podhona an hapiton.

Hi Hesus hini maphod an pahtor

⁷ Hotti inalin khu Hesus hi, “Umannung hitay allo' ay cha'ju. Ha-in hini pantaw ni kular chi karnero, an hijay agwun an humikhop.

⁸ An amin hana uchumna an nahhun mu ha-in an immali, ja chicha hana mangakaw ja mamatoy hana karnero. Muti achi chonglon hana karnero chicha.

⁹ Ha-in hini pantaw an agwun cha. Hana humikhop ay tay an pantaw ja takhuwo' chicha. Halimuna' chicha an amat ay ni khun mumpahtor an halimunana hana karnero hi pfumutajan cha hi icha anganan ingkhana hi humigpan cha.

¹⁰ Hini omakaw, ja ma-id uchumna hi nom-nomona nu pfu-un hini atona an i omakaw, pomatoy ja puma'-i. Ha-in ayya ja immaliya' ta hana tatakhu an ipadchung u hi karnero' ja mi'takhu cha hi nahamad an ma-id chi pogpog na.

¹¹ Ha-in hini maphod an khun mumpahtor. Ti nehahagkhanaa' an matoy khapo ay chicha.

¹² Hini ayya khun mapfajachan an mumpahtor ja taynana hana karnero nu gway umali hi khenger. Taynana ti pfu-un hijay nanghe'-a. Hot pun-alat ni khenger hana karnero ja nun-apfur cha ja nun-ahija' cha.

¹³ Taynan nuy khun mumpfantay ti un hini pfino'la na chi podhona ja angkhay, ja achi na ihi-ar hana karnero.

¹⁴⁻¹⁵ Ha-in hini maphod an khun mumpahtor. Anilaa' ay Ama ja anila' khu hija. Amat hina

khu an anila' hana karnero' ja anilaa' ay chicha. Halimuna' chicha, ja nehahagkhanaa' an matoy khapo ay chicha.

¹⁶ Gwacha hana uchumna an karnero' an agkhuy pay ni'hikhop ay tay an kular. Mahapor an pi'pahikhop u chicha. Me-egngor cha ay ni hapit u ja me'-oh-ohha cha hay hana nahhun an na-ajakhan. Ja ohaa' an khun mumpahtor ay chichan amin.

¹⁷ Podpodhona' ay Ama, ti apfuluto' chi ataja' ta gway ato' an mummahu.

¹⁸ Ma-id mangpagpong hi ataja', an ha-in chi nangapfulut hi ataja'. Ti gwa ay ha-in an mangpagpong ay ni ataja' ja gwa khu ay ha-in hini apfalinan ta mummahuwa'. Hitay hini inalin Ama hi ato'."

¹⁹ Chimmalat chin inalin Hesus ja na-a-aggwa khu chin Hudju.

²⁰ Cho-or cha an nangali hi, "Un mangkay ay chita mun-angaw hitay an takhu ti nahuhu'lungan! Anagkha ta i ta-o chodchonglon hija?"

²¹ Muti allon chin uchumna hi, "Nu allon ju hi nahuhu'lungan, ja un chah amat hinay panaphapit na? Ja un chah olog khu chi napukhit an ispiritu an mangakhahan hi napfulaw ta tumikhaw?"

Chin namahigwan hachi Hudju ay Hesus

²² Nachakngan chin pfehtan chi Hudju an pangnomnoman cha chin arkhaw an Nidatunan chin Templo ad Jerusalem. Ja netongor an ahitungnin.

²³ Gawwacha hi Hesus hichi Templo an khun chumalan ay chuy Pfarkon Ari Solomon.

²⁴ Na-amung hachi Hudju ja lini-ub cha hija ja inali cha hi, “Epfaag mu gwot hini ohto, ti tan ma-id mapto' hi i mi punnomnoman. He-a chah hini Hennag Apo Jos an Mamahhod wenno pfu-un?”

²⁵ Tempfar Hesus ja inali na hi, “Ina-alli' ay cha'ju muti achiya' chamchama pattiyon. Hi Ama chi nangchat ay ni apfalina' ta ma-at hay hana khun u aton, ja hay hato chi panginnilaan ju nu ngay oma'-ata'.

²⁶ Muti tan achiya' chamchama pattiyon ti pfu-un cha'ju hini karnero'.

²⁷ Hay ipfilang u hi karnero' ja hana mangkhongahan ay ni allo'. Anila' chicha ja unuchona'.

²⁸ Ichat u ay chicha hini nahamad an pi'takhuwan an ma-id chi pogpogna, hot achi cha ma-utaw, ja ma-id chi hay oha hi gway apfalinana an mamloh ay chicha ay ha-in.

²⁹ Ti hi Ama chi napfagpfagto an amin ja hijay nangchat ay chicha ay ha-in. Ja ma-id olog chi uchumna an mamloh ay chicha ay hija.

³⁰ Ti ha-in ja hi Jos Ama ja un ami oh-ohha.”

³¹ Chengngor hachi Hudju hichuy an inali na ja pimichit cha khu hi pfato ta ipuhit cha ay hija.

³² Inalin Hesus ay chicha hi, “Cho-or chi maphod hi enat u hi inalin Ama hi ato' ja tinnig ju. Ngachah ay cha tay enat u chi i ju panghi'ingan hi pangajangan ay ha-in?”

³³ Tempfar hachi Hudju ja inali cha hi, “Pfu-un hay maphod hi enat mu chi pangajangan mi ay

he-a muti hini pangpadchungam ay ni achor mu ay Apo Jos. Un ta-o numpapadchung an tatakhu ja un chah achi mipfuhur hitay ay Apo Jos?"

³⁴ Ja inalin Hesus hi, "Un ju chah nalichuwan chin nitula' an Hapit Apo Jos hi nangarjana hachi a-apo ta-o an Hudju chin hophopapna hi, 'Inali' hi, amat aju hi jos.'*

³⁵ Hotti hachi tatakhu an enajakhan Apo Jos an i mangpa-innila ay ni Hapit na, ja ma-ali cha hi jos. Mapfaha hitay ay ni Hapit Apo Jos ja achi ma-ub-upfah.

³⁶ Hotti un chah achi om-omod ay ha-in an inumlaan Apo Jos ja hennakha' an immali heto lota? Anagkha ta allon ju hi un mipfuhur ay Apo Jos hini pangpfaakha' an ha-in hini Empfalay na?

³⁷ Nu achi' aton hini khun aton Ama hot mapfalin an achiya' pattiyon ay cha'ju.

³⁸ Muti tayya an khun u unuchon hi Ama. Hotti hay hato khun u aton chi pattiyon ju nu achi ju pattiyon hana khun u allon. Hot annilaon ju an gawwacha hi Apo Jos ay ha-in jagawwachaa' khu ay hija."

³⁹ Chengngor hachi Hudju hitay an inali na ja henlenom cha khu an maniliw ay hija muti nun-irpfut na ja tenaynana chicha.

⁴⁰ Amat hichi ja pfimmad-ang hi Hesus chin gwanggwang an Jordan ta numpfangngad chin khun pumbautisaran John Bautista hachi tatakhu. Ja nihihidchi hija.

⁴¹ Cho-or chin tatakhu an immuy ay Hesus ja inali cha hi, "Ma-id en-enat John hi milagro muti

* **10:34 10:34** Psalms 82:6

umannung an amin hini impa-innila na an oma'-
atan tay an takhu.”

⁴² Ja cho-or chin tatakhu hichi an namati ay
Hesus.

11

Chin natajan Lazarus

¹⁻² Gwacha han tolo an hin-a-agkhi ad Betani
an cha Lazarus ja hi Mary ja hi Marta. Hitay
an hi Mary ja hija chi nanghiit chin mumpfango
an lanob chin hu-in Apo Hesus, ja pinu'nahana
ay chuy pfuu' na. Ja hi Lazarus ja khun
munchokhoh

³ hotti empepaad chin a-akhi na an pfinapfai
hi Hesus, ta allon cha an hini khayyum na an
penpenhod na ja khun munchokhoh.

⁴ Chengngor Hesus hitay ja inali na hi, “Hinuy
chokhoh Lazarus ja pfu-un hijay atajana, muti
hinuy an nunchoghana ja ta gway aton Apo Jos
an madayaw, ja gway ato' khu an Empfalay na
an madayaw.”

⁵ Penpenhod Hesus cha Marta ay Mary ja hi
Lazarus.

⁶ Muti anong una inannila an khun mun-
chokhoh hi Lazarus ja una khinulat an entaktak
hi chugwah arkhaw,

⁷ ja unaot allon hachi disipolo na hi, “Mump-
fanggad ta-o ad Judea.”

⁸ Ja inali cha hi, “Rabbi, agkhuy napfajag
chin nakakan ta-o hi pamhochan hachi Hudju
hi pangajangan chi-a. Ja anagkha ta i ta-o khu
mumpfanggad hichi?”

⁹ Ja inalin gwot Hesus hi, “Himpolo ta chugwah oras hini a-arkhagwan, ja hini chumalan hi a-arkhagwan ja achi mahalipadchung, ti gwa hini hilaw ay tay lota an manilagwan ay ni agwuna.

¹⁰ Muti hini takhu an chumalan hi lapfi ja mahalipadchung, ti ma-id ay hija hini hilaw.”

¹¹ Ja entoloy Hesus an nangali hi, “Hi akhi ta-o an hi Lazarus ja nanallo', muti umuja' ta uja' pfangunon.”

¹² Ja inalin chin disipolo na hi, “Maphod, Apo, ta nanallo' ta gway atona an tomenong.”

¹³ Inali cha hinuy ti khemhon cha un ohto an nanallo' muti hay penhod Hesus hi allon ja natoy hi Lazarus.

¹⁴ Hotti immohag na an nangali ay chicha hi, “Natoy hi Lazarus,

¹⁵ muti khapo ay cha'ju ja mun-an-anlaa' ta mama-icha' hi natajana ta gway aton ju an mamati nu tikhan ju hay ato'. Hotti umuy ta-o hichi pfalay cha.”

¹⁶ Ja hi Tomas, an nangadnan hi Nun-eper, ja inali na hachi padchung na an disipolo hi, “Ti mi'juy ta-o mangkay ad Judea ta patajon cha ayya hi Hesus ja anong kay ja ne-etoy ta-o ay hija.”

Hi Hesus hini pummahuwan ja arpugwan chi pi'takhuwan

¹⁷ Emmatam cha Hesus ad Betani ja inannila cha an nalahin chi apat hi arkhaw hi nilub-an Lazarus.

¹⁸ Hitay an Betani ja toloh kilometlu chi in-achawwi na ad Jerusalem,

19 ja cho-or chin Hudju an immu'-uy ta i cha egwanger cha Marta ay Mary khapo ta natoy chin akhi cha an hi Lazarus.

20 Unagkhu inannilan Marta an khun umali hi Hesus ja immuy ta i na chinittum. Ja nuntaynan hi Mary.

21 Ja inalin Marta ay Hesus hi, "Apo, nu gawwa ah to chin ar-arkhaw hot agkhuy natoy hi ibpfa'.

22 Muti anong un ad ugwani ja anila' an ichat Apo Jos ay he-a chi epfokham."

23 Ja inalin Hesus hi, "Pfumangon hi ibpfam."

24 Ja inalin khu Marta hi, "Anila' an mummahu hija chin ang-angonoh na an pummahuwan an amin chi natoy."

25 Ja inalin Hesus ay hija hi, "Ha-in hini pummahuwan ja ha-in hini arpugwan chi pi'takhuwan. Hini mamati ay ha-in ja, anong un matoy, ja mi'takhu hi ma-id chi pogpogna.

26 Hini takhu an namati ay ha-in, ja magwachaan hi pi'takhuwan an ma-id chi pogpogna. Pattiyom chah hitay?"

27 Tempfar Marta ja inali na hi, "Aa, Apo, pattiyo' an he-a hi Kristo, hini Empfalay Apo Jos an Mamahhod an umali heto lota."

28 Empa-opoh Marta hitay inali na ja numpfangngad ta i na enajakhan hi ibpfa na an hi Mary. Ja in-am-amu na hi, "Niya an immali hini Apo ta-o ja nan epa-ajag chi-a."

29 Unagkhu chengngor Mary hitay ja napfanpfannutay ta i na chinittum hi Hesus,

30 ti gawwacha pay hija ay chuy i nanittuman Marta an agkhuy pay ne-atam hichi pfuglay.

³¹ Hachi Hudju an immuy hi pfalay cha Mary an i ni-ib-ipfun ja tinnig cha an napfanpfannutay hi Mary. Ja inunud cha ti khemhon cha un i umiha hichi lupfu'.

³² Unot emmatam hi Mary chin gwachaan Hesus ja nunheppe ay hija. Ja inali na hi, "Apo, nu gawwa ah to chin ar-arkhaw hot agkhuy natoy hi ibpfa'."

³³ Tinnig Hesus an khun kumila hi Mary ja hachi Hudju an numpun-ibpfa na, ja machamot chi punnomnomana khapo hi nignikha na ay chicha.

³⁴ Empfokha na hay i cha nanglub-an. Ja inali cha hi, "Mi'jali a, Apo, ta i ta-o tikhan."

³⁵ Ja khun mun-a-agkhah chi luwan Hesus

³⁶ ja inalin hachi Hudju hi, "Chiya an otong hini pamhod na ay Lazarus."

³⁷ Muti inalin hachi uchumna hi, "Gway apfalina an nangpfangngad ay ni pannig nuy napfulaw, ja anagkha mah ta agkhuy na empatenong chin chokhoh Lazarus ta agkhuy natoy?"

Chin timmakhuwan Lazarus an natoy

³⁸ Munnaud an machamot hi punnomnoman Hesus chin immajan cha hichi lupfu'. Lijang chin nanglub-an cha an natanglipfan hi ampfilog an pfato.

³⁹ Inalin Hesus hi, "Ipa'-igwin ju hichuy tanglib." Inalin Marta an ibpfan Lazarus hi, "Apo, anong ja gwa an immakhub ti apat hi arkhaw chi nalahin hi nilub-ana."

⁴⁰ Tempfar Hesus ja inali na hi, “Aa, muti hay inali' ja mipatikhaw ay he-a hini kinajos Apo Jos nu mamati a ay ha-in.”

⁴¹ Enaan cha chin tanglib ja entangad Hesus ja inali na hi, “Ama, agyamana' ta chengngor mu hini inali'.

⁴² Anila' an khuna' chonglon ay he-a, muti allo' hitay ta chonglon cha tay tataku an ni'tata'chug, ta gway aton cha an mamati an he-a chi nannag ay ha-in.”

⁴³ Napfalin ja ini'gwap Hesus an nangali hi, “Lazarus, pfumutay a!”

⁴⁴ Amat hichi ja pfimmutay an napuputtiptan chin achor na ja anong un chin ulu na. Ja inalin Hesus ay chicha hi, “Upfachon ju hichuy nelelepod an pfinacha ta gway atona an umanamut.”

Chin nunhahappitanan cha hi pamatajan cha ay Hesus

⁴⁵ Hachi Hudju an i ni-ib-ipfun ay Mary ja tinnig cha chin enat Hesus, ja cho-or chay namati ay hija.

⁴⁶ Muti gwacha gwot kaykhu hachi uchumna an i nangpfaag hachi Farisee ay chuy enat Hesus.

⁴⁷ Hotti hachi Farisee ja hachi a-ap-apon chi papachi ja empa-ajag cha chin uchumna an a-ap-apon chi Hudju ja inali cha hi, “An ngacha mah ay chita chi aton ta-o? Ti tan cho-or hana milagro an khun aton nuy an takhu!”

⁴⁸ Nu achi ta-o epagwa hot mamati an amin hato tataku ay hija. Ja hay metob ja nu chonglon hana eRome an gway ohah mumpfalin hi ap-apo hot umali cha mangkay an mama'-i ay

ni Templon Apo Jos ja hato pfuglay ta-o an Hudju hot megwa-at ta-o!”

⁴⁹ Muti gwa han oha ay chicha an hi Kayfas chi ngachana, hija chi natakhay an pachi ay chuy an tagwon. Ja inali na hi, “Un chah ma-id oh-ohhah anila ju?”

⁵⁰ Ma-awatan ju koma an mapmaphochan un gway oha hi matoy ta achi ta-o matoy an amin ja achi ta-o ma-umah an Hudju.”

⁵¹ Hitay an inalin Kayfas ja agkhuy narpu ay ni nomnom na ti enchalan Apo Jos hija an natakhay an pachi ay chuy an tagwon, ta ipadtu na an e-atoy Hesus hana Hudju.

⁵² Ja pfu-un hachi Hudju ja angkhay chi e-atoy na, muti midchum an amin hana empfapfalay Apo Jos an negwa-at hi apfuglapfuglay ta mun-oh-ohha cha.

⁵³ Tabpfi na ay chuy ja nenomnom hachi a-ap-apon chi Hudju hay aton cha an mamatoy ay Hesus.

⁵⁴ Hotti agkhuy numpatpatikhaw hi Hesus ja hachi disipolo na hay hachi tatakhu ad Judea. Hotti han enat cha ja inhinud cha han ohan pfuglay an nangadnan hi Efraim an nehnot hichi let-ang. Ja nihihidchi cha.

⁵⁵ Ja gwa an machakngan chin pfehtan chi Hudju an Pangnomnoman cha chin Nalohan chin Angher Apo Jos hachi Pfalay chin A-apo cha ad Egypt. Ja cho-or chay tatakhu an narpu hi numpfino-ob-on an pfuglay an immuy ad Jerusalem ta aton cha chin ugali cha an i khun mun-amoh, ta maleneh cha hi pannig Apo Jos ja un machakngan chin pfehta.

⁵⁶ Khun cha hingiton hi Hesus ja, na-amung ayya hana tatakhu hichi Templo hon khun cha manghenhahanhan an mangali hi, “Ngay allon ju tugwali? Achi nin ngata mi'jali hi Hesus an me'pfehta?”

⁵⁷ Hachi ayya a-ap-apon chi papachi ja hachi Farisee ja inali cha hi, nu gway nanginnila ay ni agawwachaan Hesus ja epfaag na ta gway aton chi hay i maniliw ay hija.

12

Chin nanghiitan Mary chin mumpfango an lanob chin hu-in Hesus

¹ Unum chi arkhaw ja un machakngan hichin Pfehtan chin Nalohan chin Angher Apo Jos, ja immuy hi Hesus ad Betani an pfuglay cha Mary ja hi Marta ja hi Lazarus, chin natoy an minahuwan Hesus.

² Ja impartiyen cha hija. Hi Marta chi khun munhakhana ja i ne'-orpfong hi Lazarus ay cha Hesus.

³ Amat hichi ja enalan Mary han lanob an munnaud an nangina an maphod chi hunghung na, an allon cha an nardo. Chugway pfahu chin lanob an empelanob Mary ay ni hu-in Hesus ja impu'nah na chin pfuu' na. Ja napnu chin pfalay an agawwachaan cha hi pfangon chin lanob.

⁴ Gawwah chi hi Judas Iskariot an oha an adalan an i mangngina ay Hesus. Ja unagkhu gwa an tinnig na chin enat Mary ja inali na hi,

⁵ “Anagkha ta agkhuy ju ingngina hinuy an lanob ta ichat ju hini ngina na hana publi? Un

angkhaynana hon napfalar, an pfo'laon hi ohay tagwon.”

⁶ Inali na hitay muti najuna gwot ja ma-id nignikha na hana publi. Ti hini pfalar ni lanob chi nun-o-onan hichin nomnom na, khapo ta emmengha an hijay mamangchon chin pihun cha Hesus ja khuna a'-aanan.

⁷ Ja inalin Hesus hi, “Achi ju papfaholon hitay an pfupfai. Ikhad hija ti enhaha'pfa na hitay an lanob ta enchaag na an melanob ay tay achor u ja una' imilupfu'.

⁸ Hana ayya publi ja gawwacha cha ay cha'ju hi a-arkha-arkhaw, muti ha-in ja nehnot chin arkhaw an panayna' ay cha'ju.”

Chin nunhahappitanan cha hi aton cha an mamatoy ay Lazarus

⁹ Unot chengngor chin cho-or an Hudju an gwacha hi Hesus ad Betani, ja immuy cha an i nanikhaw ay hija. Ja pfu-un hija ja angkhay chi i cha tikhan muti penhod cha an pi'tikhaw hi Lazarus an minahuwan Hesus.

¹⁰ Ja nunhahappitanan hachi a-ap-apon chi papachi an pi-idchum cha hi Lazarus an epapatoy.

¹¹ Ti nete-a chin nummahuwana ja cho-or chi Hudju an nan-ug hachi a-ap-apo cha ta mamati cha ay Hesus.

Chin nundaydayawan cha ay Hesus hi omajana ad Jerusalem

¹² Chin nun-inggwi'gwiit ja cho-or chay tatakhu an na-amung ad Jerusalem an me'pfehta ay ni Pfehtan chin Nalohan chin Angher Apo Jos. Un chaot chengngor an gwa an omatam hi Hesus

¹³ ja emmala cha hachi tupfu an amat hi tupfun chi khattiloy. Ja i cha chinitum hi Hesus ja khun cha i'gwap an mangali hi, “Madaydayaw hi Apo Jos! Mabindisyonan hitay an hennag Apo Jos. Madaydayaw hitay Ari ta-o an holag Israel!”

¹⁴ Empa-alan Hesus han pfo'tot an donkey ja nunhakay, ti hijah nuy chin nitula' an hapit Apo Jos hi nangarjana hi,

¹⁵ “Achi aju toma-ot, cha'ju an eSion, Chiya an khun umali hichuy Ari ju an nunhahakkay han pfo'tot an donkey.” *

¹⁶ Agkhuy pay na-awatan chin disipolon Hesus hichuy an enat na, ingkhana hi nummahu ja un cha annilaon an nipa-annung chin nipadtu ay ni hapit Apo Jos ja na-at ay hija.

¹⁷ Chin cho-or an tatakhu an nannig chin enat Hesus hi namokhaana ay Lazarus hichi lupfu' ta timmakhu, ja khun cha haphapiton.

¹⁸ Nunchongor hitay an milagro an enat Hesus, hijaot un cho-or chay tatakhu an i nanittum.

¹⁹ Amat hichi ja nunhahapit hachi Farisee an allon cha hi, “Angkhaynana, ma-id mapfalin ta-o. Ti tayya, an amin hato tatakhu ja immunud cha ay hija.”

Chin i naningitan hachi Griego ay Hesus

²⁰ Gwacha chin uchumna an Griego an ni'juy ad Jerusalem ta me'pfehta cha.

* **12:15 12:15** Zechariah 9:9. Hay ugalin chi ar-ari chin nahop ja, nu mehnot cha ay ni oha an pfuglay an i cha khupfaton hon nunhakay cha hi ampfaju. Muti nu maphod hini panggep cha ay ni omajan cha, ja hay donkey chi punhakajan cha.

21 Immuy cha ay Philip an eBetsaida ad Galilee, ja inali cha hi, “Apo, podhon mi an mi'hapit ay Hesus.”

22 Immuy hi Philip ay Andrew an i nangpfaag ay nuy inali cha, ja immuy cha an chugwa ay Hesus an i mangali.

23 Ja inalin Hesus hi, “Nehnot chin timpo an ipapfagtuwa' an Na-ilangitan an Takhu.

24 Umannung hitay allo' ay cha'ju. Hini pfugwa, nu achi mitanum ay tay lota hot achi homangaw ja achi chom-or an un hihiya an oh-ohha. Muti nitanum ayya ja amat hi un natoy muti homangaw ja cho-or chi pfunga na.†

25 Ti hini takhu an un hini pi'takhuwana heto lota chi podpodhona ja angkhay, ja achi mi'takhu ay Apo Jos. Muti hini takhu an man-ug ay ni pi'takhuwana heto lota ja mi'takhu ay Apo Jos hi ma-id chi pogpog na.

26 Hini mamhod an mangat ay ni penhod u ja mahapor an unuchona' ta an amin chi hay agawwachaa', ja gawwacha khu hija. Ja ipapfagton Ama hana mangat ay ni penhod u.”

Chin nangpa-innilaan Hesus ay ni atajana

27 Entoloy Hesus an nangali hi, “Machamot hitay uja' punle'naan ad ugwani, muti un u chah allon ay Ama hi, ‘Haniyana' adni' ay tay an umali an punlikhata'?’ Achi mapfalin ti hini immaliya' heto lota ja ta lahino' hini ne'cha an ataja'.”

† **12:24 12:24** Hitay pfugwa an mitanum ja i-arig na hi Hesus an mangchat ay ni achor na an matoy ta mi'takhu an amin hana mamati ay hija.

28 Ja inalin khu Hesus hi, “Ama, ipatikhaw mu hini kinajos mu!” Ja gwacha gwot han tenompfar ad langit an nangali hi, “Impatikhaw u hini kinajos u ja ipiggwa' khu an aton.”

29 Chengngor hachi na-amung an tatakhu an ni'tata'chug hichuy hapit ja inali cha hi, “Niya an immichor!” Ja inalin hachi uchumna hi, “Niya han angher Apo Jos an ni'hapit ay hija.”

30 Ja inalin Hesus ay chicha hi, “Cha'ju koma chi mangngor ay nuy an hapit, ti agkhuy ni-ali hinuy an hapit khapo ay ha-in.

31 Khumaju an machakngan han panugijan Apo Jos hana tatakhu ay tay lota, hot ma-apfak hini ap-apo heto lota an hi Satanas.

32 Muti ha-in nu mipfitina' hot ma-akhuy-uy an amin chi tatakhu an umali ay ha-in.”

33 Inali na hitay ta ipa-innila na ay chicha hini atona an matoy.

34 Tempfar chin tatakhu an inali cha hi, “Hay anila mi hi allona ay ni hapit Apo Jos ja ma-id chi hay umali hi atajan ni Mamahhod an hi Kristo. Hotti anagkha ta allom hi mahapor an mipfitin hini Na-ilangitan an Takhu? Ngay ngachah nuy an Na-ilangitan an Takhu?”

35 Tempfar Hesus ja inali na hi, “Ha-in an mipadchung hi hilaw ja un na'na'-omtang chi pipidchuma' ay cha'ju. Hotti pa-ennongan ju gwot an mangat hay hana itudtuchu' ad ugwani an gawwachaa' ta achi aju ma-ah-upan ay ni munhehellong. Ti hini chumalan ay ni hehellong ja ma-id mapto' hi agwuna.

36 Hotti mamati aju akay ni' ay ha-in an manilagwan ay cha'ju ad ugwani an agawwachaa' ay

cha'ju ta mahilagwan hana nomnom ju.”

Chin agkhuy namatiyan hachi Hudju

Emmopoh chin inalin Hesus ja tenaynana chicha ja ma-id anila cha hi immajana.

³⁷ Anong un cho-or chin milagro an enat na ta pannikhan cha koma an narpu hini apfalinana ay Apo Jos ja achi cha chamchama mamati ay hija.

³⁸ Hotti nipa-annung chin intula' profeta Isaiiah hi nangarjana hi,

“Apo, anagkha mah ta ma-id chi hay namati chin intudtuchu mi,

ja ma-id khu chi hay nanginnila ay ni apfalina-
nam?” ‡

³⁹ Umannung hitay an intula' Isaiiah an un honger hachi tatakhu an mamati. Hijaot un intula' khu Isaiiah hi,

⁴⁰ “Un lo'tat ja pfinulaw Apo Jos hana mata cha ta achi cha tumikhaw,

ja henerngana hini nomnom cha ta un chaot mah achi maka-awat.

Ti allon Apo Jos hi, ‘Anagkha tugwali ta achi cha podhon an tumikhaw ja achi cha podhon an ma-awatan. Ja anagkha ta achi cha chu'khon hana pfahor cha

ja achi cha mungkalalag ay ha-in ta takhuwo' chicha?’ ”§

⁴¹ Intula' Isaiiah hitay ti nipatikhaw ay hija hini nakaskasda-aw an apfalinan Hesus, hijaot una intula' chi oma'-atana.

‡ 12:38 12:38 Isaiiah 53:1 § 12:40 12:40 Isaiiah 6:10

⁴² Cho-or chamchama hachi a-ap-apon chi Hudju an namati ay Hesus. Muti agkhuy cha inar-ali, ti toma-ot cha hay hachi Farisee an nangali hi un cha ánun chicha ay ni sinagoga nu tihtikhuwan cha an namati cha ay Hesus.

⁴³ Ti napfalor ay chicha hini pedayawan cha hi tatakhu mu hini dayaw an marpu ay Apo Jos.

Hana inalin Hesus chi manugi ay ni takhu

⁴⁴ Ja ini'gwap Hesus an nangali hi, “Hini namati ay ha-in ja pfu-un ha-in ja angkhay chi pinati na, an pinati na khu hini nannag ay ha-in.

⁴⁵ Hini nannig ay ha-in ja hihiya an tinnig na hini nannag ay ha-in.

⁴⁶ Immaliya' heto lota an munhilaw ta achi mahpay maherngan chi nomnom hana mamati ay ha-in.

⁴⁷ Hini nangngor ay tay tukhun u ja achi na unuchon, ja pfu-un ha-in chi manugi ay hija. Ti una' immali heto lota an manakhu hi tatakhu, an agkhuja' immali an manugi ay chicha.

⁴⁸ Muti nu machakngan hini Punhugijan Apo Jos, ja hana tatakhu an nan-ug ay ha-in ja ay ni tukhun u ja mahugi cha khapo hay hana hapit u an agkhuy cha pinati.

⁴⁹ Ti achiya' omo-ohha hon empadchong u hini allo', ti hi Ama an nannag ay ha-in ja inali na an amin chi hapito'.

⁵⁰ Ja anila' an mi'takhu hi ma-id chi pogpogna hini mangat ay ni allon Apo Jos. Hijaot un an amin hini hapito' ja hana intuchun Ama hi allo'.”

13

Chin nangulahan Hesus chin hu-in hachi adalana

¹ Gwa an machakngan chin pfehtan chi Hudju an Pangnomnoman cha chin Nalohan chin Angher Apo Jos, ja anilan Hesus an nehnot hini arkhaw an panaynana ay tay lota ta mumpfangngad ay Ama na. Nete-a chin hopapna ja penpenhod na hana tatakhu na ay tay lota, muti ad ugwani ja ipatikhaw na hini nunhegla an pamhod na.

² Ay chuy an nadhom ja na-orpfong cha Hesus ja hachi adalana ja empanomnom mahpay Satanas ay Judas an empfalay Simon Iskariot hay atona an mangngina ay Hesus.

³ Hi Hesus ja anila na an impulang Ama na an amin ay hija ta hijay khun mangpagpong. Ja anilan Hesus an hi Apo Jos chi narpugwana ja hija khu chi pumppfangngachana.

⁴ Amat hichi ja timma'chug hi Hesus ja lenohop na chin negtap an lopfong na, ja enala na han tugwarja ja empfar-oh na.

⁵ Inhiit na han chanum han pfatja ja ente-a na an ulahan chin hu-in hachi adalana hon pinu'nahana ay chuy tugwarja an empfar-oh na.

⁶ Ja unot negpong ay Simon Peter ja inalin Peter ay hija hi, "Apo, un chah he-a agkhu chi mun-ulah ay tay hu-i'?"

⁷ Tempfar Hesus ja inali na hi, "Agkhuy mu pay anila hitay khapo na an pangata' heto, muti unchani hot annilaom."

⁸ Ja inalin Peter hi, "Achi mapfalin unagkhu ni' la-ahna ja he-a chi mangulahan hatu hu-i'!"

Ja inalin khu Hesus hi, “Nu achim pa-ulah hini hu-im ay ha-in hot achi a mangkay mipfilang hi takhu’.”

⁹ Ja inalin Simon Peter hi, “Ti un ayya amat hina, Apo, hotti ulaham hato hu-i’, ja inidchum mu mah an pi’-ulah hato ngamoy u ja hitay ulu’!”

¹⁰ Ja inalin Hesus hi, “Nun-amoh ayya hini takhu ja maleneh an amin hini achor na, hotti angkhay hana hu-i chi khun ipiggwa an ulahan. Maleneh aju an amin, muti gwa han oha ay cha’ju an achi maleneh.”

¹¹ Ti ani’-ilan Hesus hini mangngina ay hija, hijaot una inali hi, “Gwa han oha ay cha’ju an achi maleneh.”

¹² Napfalin an inulahan Hesus hachi hu-i cha ja inlopfong na khu chin lenoh-op na an lopfong, ja numpfangngad an i ni-ipfun chin nanganan cha. Ja inali na hi, “Na-awatan ju chah hitay enat u ay cha’ju?

¹³ Khun ju allon hi un ha-in chi Manudtuchu ay cha’ju ja ha-in chi Apo ju, ja umannung.

¹⁴ Muti tayya an anong un ha-in an Apo ju an Manudtuchu ay cha’ju, ja inulaha’ hana hu-i ju. Hotti anong koma un cha’ju ja munhin-i-innulah aju hi hu-i.

¹⁵ Hay nangata’ ay tay ja ta gway tuntunchon ju ta pe’-at ju.

¹⁶ Umannung hitay allo’ ay cha’ju. Hini takhala ja achi napfagpfagto mu hini apo na, ja achi khu napfagpfagto hini pfaar mu hini khun maaar ay hija. Hotti nu ha-in an Apo ju ja enat u hitay, ja un chah napfagpfagto aju mu ha-in ta achi ju pe’-at?

17 Tayya an inannila ju mahpay hitay umannung an tukhun u, hotti madmachennor aju nu unuchon ju.

18 Pfu-un cha'ju an amin hini nangarja', ti anila' hini oma'-atan an amin hana pinili'. Mahapor an ma-at hini nitula' an Hapit Apo Jos an nangarjana hi, 'Hini nan-ug ay ha-in ja oha an khun me'-an ay ha-in.'*

19 Ipa-innila' hitay ay cha'ju ja un ma-at, ta tikhan ju ayya an nipa-annung ja namati aju an ha-in hini Kristo an Mamahhod.

20 Umannung hitay allo' ay cha'ju, an hini mangakhamid hay hana takhu an honakho' ja inakhamicha' khu. Ja hini mangakhamid ay ha-in ja inakhamid na khu hi Ama an nannag ay ha-in."

Chin nangpa-innilaan Hesus hi pangpfaakhan Judas ay hija hana pfuhur na

21 Empa-opoh Hesus hay hato inali na ja machamot hi punnomnomana, ja enhemad na an nangali chin adalana hi, "Umannung hitay allo' ay cha'ju. Gwacha han oha ay cha'ju an i mangpfaag ay ha-in hana pfuhur u."

22 Nanghenmomohgwat hachi adalana ti agkhuy cha anila nu ngay pitulungan chuy an inali na.

23 Ja gwa han oha an adalan an penenpenhod Hesus an nechechelloh ay hija.

24 Ja inhinjar Simon Peter chin nechechelloh ay Hesus ta hanhanana ay Hesus chi ngachan ni allona an i mangpfaag ay hija hana pfuhur na.

* **13:18 13:18** Psalms 41:9

²⁵ Hotti inggwingi na ay Hesus ja inali na hi, “Apo, epfaag mu man hini adalan an i mangpfaag ay he-a.”

²⁶ Tempfar Hesus ja inali na hi, “Hini pangchata' ay ni tenapay an ehawhaw u ja hija hini i mangpfaag ay ha-in.” Amat hichi ja enala na han tenapay ja enhawhaw na, ja inchat na ay Judas an empfalay Simon Iskariot.

²⁷ Chinugwagwan Judas chin tenapay ja neho'long gwot hi Satanas ay hija. Ja inalin Hesus ay hija hi, “Umuy aot ta im aton hini nenonomnom mu an aton.”

²⁸ Hachi uchumna an adalan ja agkhuy cha n-orman hitay an i inalin Hesus ay Judas.

²⁹ Hay khemhon hachi uchumna ja un pfinaar Hesus ta i ngumina hay mahapor cha ay chuy an pfehta, ti hi Judas chi mamangchon chin pihu cha. Ja khemhon khu hachi uchumna hi unakkay pfinaar Hesus an i mangchat hay tolong hay hana napubli.

³⁰ Unot enalan Judas chin tenapay ja nakak. Nanadhom ay chuy an nakakana.

Chin oha an inidchum Hesus an in-urchin

³¹ Nakak hi Judas ja inalin Hesus hi, “Ad ugwani ja timpo na an mipapfagpfagtuwa' an Na-ilangitan an Takhu, ja khapo ay ha-in ja mipapfagpfagto hi Ama.

³² Ja nu mipapfagto hi Apo Jos khapo ay ha-in ja achi na etantan an mangpapfagpfagto khu ay ha-in.

³³ Cha'ju an impfilang u hi empfapfalay, achi mapfajag hot tayna' cha'ju. Hingitona' ay cha'ju

muti tan ipiggwa' an mangali chin inali' hachi a-
ap-apon chi Hudju, an achi mapfalin an mi'jali
aju gwot ay ni omaja'.

³⁴ Ja tayya han oha an idchum u an i-urchin hot
unuchon ju. Mahapor an mumpepennohhochan
aju an amat ay ni enat u an namenhod ay cha'ju.

³⁵ Ti nu mumpepennohhochan aju ja hijay
pangmatunan an amin chi tataku an cha'juy
disipolo' an immunud ay ha-in."

*Chin nangpa-innilaan Hesus hi panghaotan
Peter ay hija*

³⁶ Empfokhan Simon Peter ay Hesus hi, "Hotti
ngay mah im omajan, Apo?" Ja inalin gwot Hesus
hi, "Achi mapfalin an mi'jali a chamchama ay ni
omaja', ta unchani ja un a mangunud."

³⁷ Ja inalin khu Peter hi, "Anagkha mah,
Apo, ta achi mapfalin an mitnucha' ad ugwani?
Nehahagkhanaa' an matoy khapo ay he-a."

³⁸ Ja inalin Hesus hi, "Un chah angkhiloh un
mu ichat hini pi'takhuwam khapo ay ha-in?
Tayya an allo' hini umannung, an ehaota' ay
he-a hi mumpetlo ad ugwani an lapfi ja unot
tumalanu."

14

Hi Hesus chi chalan an umuy ay Jos Ama

¹ Inalin Hesus hi, "Achi aju madanakhan, ta un
aju gwot mamati ay Apo Jos ja mamati aju khu
ay ha-in.

² Hichi pfallay Ama, ja cho-or chi punhitugwan,
hotti umuja' ta ija' ehakhana hini pi'hitugwan

ju. Nu achi umannung hot achi' koma allon ay cha'ju.

³ Nu nakhibpfoh ayya an enhakhana' hini pi'hitugwan ju hot mumpfangngacha' ta agwito' cha'ju ta mihihidchi aju ay ni agawwachaa'.

⁴ Ti anila ju mit hini chalan an mangedchong ay ni omaja'."

⁵ Ja inalin Tomas ay hija hi, "Apo, agkhuy mi anila hini omajam, hotti ngay mah panginnilaan mi ay ni chalan?"

⁶ Tempfar Hesus ja inali na hi, "Ha-in chi chalan ja ha-in chi umannung ja ha-in chi arpugwan chi nahamad an pi'takhuwan. Ma-id umuy ay Ama nu pfu-un ha-in chi agwuna.

⁷ Nu inannilaa' koma ay cha'ju hot ni'-annila ju khu hi Ama. Mete-a ad ugwani ja inannila ju hija ja tinnig ju."

⁸ Ja ne'pfokhan Philip ay hija hi, "Apo, ipatikhaw mu mah hi Amam ay cha'mi ta mapnek ami."

⁹ Tempfar Hesus ja inali na hi, "Akamoh kaykhu hini ninidchuma' ay cha'ju ja agkhuja' pay la-eng inannila ay he-a, Philip, ja anagkha ta allom hi un u ipatikhaw hi Ama ay cha'ju? Ti hini takhu an nanikhaw ay ha-in ja tinikhaw na khu hi Ama.

¹⁰ Un mu chah achi pattiyon an hi Ama ja gawwacha ay ha-in ja gawwachaa' khu ay hija? Hay hato ayya an khun u allon ay cha'ju ja pfu-un ha-in chi narpugwana, an hi Ama. Gawwacha hija ay ha-in, ja hijay mangat ay ni penhod na an aton.

¹¹ Mahapor an pattiyon ju an gawwachaa' ay

Ama ja gawwacha khu hi Ama ay ha-in. Nu achi ju ayya pattiyon khapo ta un u khun hapiton, ja mamati aju koma khapo hay hato milagro an khun u aton.

¹² Umannung hitay allo' ay cha'ju, an hini takhu an mamati ay ha-in ja mapfalin an atona hana khun u aton, ja gwa pay chi ma-at na hi ot-ottong, ti mumpfangngacha' ay Ama.

¹³ Ja an amin hana epfokha ju khapo hi ne'-oh-ohhaan ju ay ha-in, ja ato' ta gway aton Ama an madaydayaw khapo ay ha-in an Empfalay na.

¹⁴ Hotti an amin hana epfokha ju khapo hi ne'-oh-ohhaan ju ay ha-in ja ato'."

Chin nangarjan Hesus hi umali hini Espiritu Santo an munheto hay hana namati

¹⁵ Inalin Hesus hi, "Hini panginnilaan an gway pamhod ju ay ha-in ja hini pangunuchan ju hay hana urchin u.

¹⁶ Epfokha' ay Ama ta ipa-ali na hay oha khu hi Tomolong an munheto ay cha'ju hi ma-id chi pogpogna.

¹⁷ Hijah tay hini Espiritu Santo an hijay mang-tuchu ay cha'ju an amin hana umannung. Hana ayya agkhuy namati ay ha-in ja achi mapfalin an apfuluton cha hitay Espiritu Santo, ti achi cha imatunan ja ma-id anila cha ay hija. Cha'ju ayya ja anila ju, ti gawwacha ad ugwani ja umali han arkhaw hot munheto ay cha'ju.

¹⁸ Anong un u taynan cha'ju ja achi aju mumpfalin hi ngoho, ti mumpfangngacha'.

¹⁹ Achi mapfajag hot achiya' mahpay tikhan hay hana agkhuy namati. Muti cha'ju ayya, ja

hintikhana' khu. Ja khapo ta matattakhuwa' ja mi'tattakhu aju khu.

²⁰ Ay nuy an timpo ja annilaon ju an gawwachaa' ay Apo Jos, jagawwacha aju ay ha-in ja gawwachaa' khu ay cha'ju.

²¹ Hini takhu an mangapfulut hay hana urchin u ja inunud na, ja hija hini ma-ali hi gway pamhod na ay ha-in. Ja hini gway pamhod na ay ha-in ja penhod Ama ja penhod u khu, ja ipa-innila' hini oma'-ata' ay hija.”

²² Ja inalin Judas, pfu-un hi Judas Iskariot, hi, “Apo, anagkha ta cha'mi ja angkhay chi pangpa-innilaam ay ni oma'-atam ja achi an amin hi tatakhu?”

²³ Tempfar Hesus ja inali na hi, “Hini gway pamhod na ay ha-in ja unuchona hini allo'. Podpodhon Ama hija ja umali ami an munheto ay hija.

²⁴ Hini ayya ma-id pamhod na ay ha-in ja achi na unuchon hini allo'. Hay hato an inali' ay cha'ju ja agkhuy narpu ay ha-in ja angkhay, ti hi Ama an nannag ay ha-in chi khun mangtuchu ay ni khun u allon.

²⁵ Impa-innila' hay hato ay tay an agawwachaa' ay cha'ju.

²⁶ Ja unchani ta umali hini Tomolong, an hija hini Espiritu Santo an ipa-alin Ama, ta etoloy na hini tamu' an mangitudtuchu ay cha'ju, ja epanomnom na an amin hay hana inali'.

²⁷ Hay tayna' ay cha'ju ja hini nahamad an pomhochan chi pi'takhuwan ju, an achi amat ay ni khun allon chi tatakhu an pomhochan chi

pi'takhuwan. Hotti achi aju madanakhan ja achi aju toma-ot.

²⁸ Chengngor ju chin inali' hi umuja' muti mumpfangngacha'. Hot nu umannung an penenhocha' ay cha'ju ja mun-an-anla aju koma hi omaja' hichi achaan Ama, ti napfagpfagto hija mu ha-in.

²⁹ Impa-innila' hitay ay cha'ju ja un ma-at ta tikhan ju ayya an nipa-annung, ja namati aju ay ha-in.

³⁰ Achi' anchu-ajon hitay pi'hapita' ay cha'ju ti nganngani an umali hini mun-ap-apo heto lota an hi Satanas. Ma-id chamchama apfalinana an mangapfak ay ha-in,

³¹ muti apfuluto' hana ene'chan Ama an ma-at ta gway aton chi tatakhu an manginnila an podpodho' hi Ama. Hijaot un u aton an amin chi hay inali na hi ato'.

Hot lomeggwat aju ta umuy ta-o.”

15

Hi Hesus ja mipadchung hi nitanum an ubas

¹ Inalin Hesus hi, “Ha-in hini nahamad an nitanum an ubas ja hi Ama hini khun manalimun.

² An amin hana halepeng an achi pfumunga ja ánun ni khun manalimun. Hana ayya halepeng an khun pfumunga ja portu-ana ta gway atona an ngumalenge ta chomchom-or ja pomhod chi pfumungaana.

³ Ja cha'ju an disipolo' hini halepeng an nalenehan mahpay khapo hana hapit u an intudtuchu' ay cha'ju.

4 Mimidchum aju ay ha-in ja mimidchuma' khu ay cha'ju. Ti amat ay ni halepeng, an achi pfumunga nu na-aan ay ni achor na. Amat hina khu an ma-id pfungan ni pammati ju nu achi aju mimidchum ay ha-in."

5 Impiggwan Hesus an nangali hi, "Ha-in hini nahamad an nitanum an ubas ja cha'ju hana halepeng na. Hini mimidchum ay ha-in ja mimidchuma' khu ay hija, hot cho-or chi pfunga na. Muti nu umachawwi aju ay ha-in hot ma-id oh-ohhah ma-at ju.

6 Hini ayya achi mimidchum ay ha-in ja meta-par an amat ay ni halepeng an na-aan ay ni ubas. Unchani ta malango hana na-aan an halepeng ja tiniptipun ta mapoolan.

7 Nu mimidchum aju ay ha-in, ja khokhotan ju hana intudtuchu' ta khun ju unuchon, hot ma-at an amin chi epfokha ju.

8 Hini pfumungan ju hi cho-or ja ichat nay dayaw ay Ama. Nu amat heto ayya hot hijay panginnilaan hi nangunuchan ju ay ha-in.

9 Penpenhocha' ay Ama ja amat hina khu hini pamhod u ay cha'ju. Hotti mimidchum aju ay ha-in ta magwachaan aju ay tay pamhod u.

10 Nu khun ju unuchon hana urchin u hot magwacha ay cha'ju hitay pamhod u. An amat khu ay ha-in, an khun u unuchon hana urchin Ama ja gawwacha ay ha-in hini pamhod na.

11 Inali' hay hato ta magwachaan aju hi an-anla an amat ay ni anla an gwa ay ha-in. Ja achi kumuchang chi i ju pun-an-anlaan.

12 Hitay chi urchin u ay cha'ju, an mahapor

an mumpepennohhochan aju an amat ay ni nahamad an pamhod u ay cha'ju.

¹³ Hini oma'-atan chi nahamad an pamhod an ma-id ipadchungana, ja hini pangchatan ay ni pi'takhuwan ta gway aton hana khakhayyum an matakhu.

¹⁴ Ma-ali aju an khakhayyum u nu khun ju unuchon hana in-urchin u.

¹⁵ Achi' mahpay ipfilang cha'ju hi takhala, ti hini ayya takhala ja achi na ma-innila hana khun aton ni apo na. Cha'ju ayya ja impfilang u cha'ju hi khakhayyum, hijaot un u impa-innila ay cha'ju an amin hana chengngor u ay Ama.

¹⁶ Pfu-un cha'juy namili ay ha-in ti ha-in chi namili ay cha'ju an i mangat ay ni tamun Apo Jos, ja mapmaphod hini pfunga na, an achi ma-upfah. Nu amat hetoy aton ju hot ichat Ama an amin hana epfokha ju an namati ay ha-in.

¹⁷ Hotti hitay chi urchin u ay cha'ju, an mahapor an mumpepennohhochan aju.”

Hana achi mamati ja pfuhulon cha hana namati ay Hesus

¹⁸ Inalin khu Hesus hachi disipolo na hi, “Pfuhulon cha'ju hay hana tatakhu an agkhuy namati ay ha-in. Muti nomnomon ju an pfinuhula' hi nahhun ja unot cha'ju.

¹⁹ Nu amat aju hay hana agkhuy namati ay ha-in hot podpodhon cha'ju, ti ipfilang cha'ju hi ibpfa cha. Muti achi aju amat ay chicha, ti pinili' cha'ju an tatakhu' hot ma-id ni'-ibpfaan ju ay chicha. Hijaot un cha'ju pfuhulon ay chicha.

²⁰ Hotti nonomnomon ju chin inali' ay cha'ju, an hini takhala ja achi napfagpfagto mu hini apo na. Pinalikhata' an Apo ju, hotti anong un cha'ju ja pi'palikhat cha'ju. Ja khulat ta gway nangapfulut hana intudtuchu' hot apfuluton cha khu hana itudtuchu ju.

²¹ Hay pangatan cha heto ja khapo ta cha'juy tatakhu', ti agkhuy cha anila hi Ama an nannag ay ha-in.

²² Nu agkhuja' immali an nuntudtuchu ay chicha hot pfu-un pfahor hini achi cha pammatiyon ay ha-in. Muti tayya an chengngor cha hana hapit u, hotti ma-id pampfar cha.

²³ Hana pfumuhur ay ha-in ja ni'pfuhur cha khu hi Ama.

²⁴ Ja nu ma-id impatikhaw u ay chicha hi milagro an achi ma-at chi tatakhu hot pfu-un pfahor hini achi cha pammatiyon ay ha-in. Muti tayya an tinnig cha hachi milagro, ja pfinuhula' chamchama ja anong un hi Ama.

²⁵ Achi koma amat heto muti mahapor an mipa-annung hini nitula' an Hapit Apo Jos hi nangarjana hi, 'Pfinuhula' anong un ma-id nanghunungan cha.'*

²⁶ Unchani ta umali hini Tomolong an ipa-ali' an marpu ay Ama, hot tihtikhuwana' ay hija. Hija hini Espiritu Santo an marpu ay Ama ta ituchu na an amin chi hay umannung.

²⁷ Hotti cha'ju khu, ja mahapor an tihtikhuwana', ti cha'juy ini-itnud u nete-a chin nuntudtuchugwa'."

* 15:25 15:25 Psalms 35:19; Psalms 69:4

16

¹ Entoloy Hesus an nangali hi, “Inali' hay hato ay cha'ju ta gwa ayya an ma-at ja achi ju epolag hini pammati ju.

² Allo' ay cha'ju hi hay hana papadchung ju an Hudju ja ánun cha'ju ay ni sinagoga ta achi aju mimidchum ay chicha. Ja umali pay han timpo an gway mamatoy ay cha'ju, ti khemhon cha un maphod ay Apo Jos.

³ Aton cha hay hato ay cha'ju, ti ma-id anila cha ay Ama, ja ma-id khu anila cha ay ha-in.

⁴ Muti impa-innila' hay hato ta nachakngan ayya hini pamalikhatan cha ay cha'ju, hot mepanomnom an ina-alli' hay hato.”

Hini tamun ni Espiritu Santo

Ja entoloy Hesus an nangali hi, “Chin nangte-aa' an nuntudtuchugwan ja agkhuy u impa-innila hay hato an ma-at ti gawwachaa' ay cha'ju.

⁵ Ja tan ad ugwani ja mumpfangngacha' ay ni nannag ay ha-in an immali heto lota. Muti tan ma-id chi oha ay cha'ju hi mangpfokha hi, ‘Ngachah chi im omajan?’

⁶ An unagkhu hitay nangarja' ay cha'ju an akaka' chi nonomnomon ju, ja niya agkhu an immayyong aju.

⁷ Muti umannung hitay allo', an hay ap-phochan juy panayna' ay cha'ju ta umali hini Tomolong an hija hini Espiritu Santo. Ti nu achiya' umuy hot achi khu umali hini Espiritu Santo. Hijaot una' umuy ta honakho' hija an umali ay cha'ju.

⁸ Ja umali ayya hot hijay mangpa-innila ay cha nuy agkhuy namati ay ha-in chi oma'-atan chi pfahor, ja ni'pa-innila na hini aphod u, ja hini oma'-atan chi panugijan Apo Jos ay chicha, ti nehahalla cha.

⁹ Hitay oha an ipa-innilan ni Espiritu Santo ja pfahor hini agkhuy cha namatiyan ay ha-in.

¹⁰ Hitay khu oha ja ipa-innilan ni Espiritu Santo an ha-in chi magpong. Hay pangannilaan cha ja hini pummahuwa' an omaja' ay Ama, ja achiya' mahpay matigtikhaw heto lota.

¹¹ Ja ipa-innila na khu hini oma'-atan chi panugijan Apo Jos, ti napfalin an nahugi hi Satanas an khun mun-ap-apo heto lota.

¹² Cho-or pay koma chi allo' ay cha'ju muti anila' an achi aju pa'-ahchor ad ugwani.

¹³ Unchani ta umali hini Espiritu Santo an mangtuchu hi umannung hot tulungan cha'ju ta gway aton ju an mangannila an amin hi umannung. Hana allona ja agkhuy narpu ay hija, an una ipa-innila hana chengngor na ay Ama, ja ipa-innila na hana ma'ma-at.

¹⁴ Ipapfagtuwa' ay hija ay ni pangpa-innilaana ay cha'ju hana penhod u an allon.

¹⁵ Ti an amin hana gwa ay Ama ja gwa khu ay ha-in, hijaot un u allon hi ipa-innilan ni Espiritu Santo ay cha'ju hana allo' ay hija.”

Chin immayyungan hachi disipolon Hesus ja mahukatan hi an-anla

¹⁶ Entoloy Hesus an nangali hi, “Achi mapfajag hot achiya' tigtikhan ay cha'ju, ja achi khu mapfajag hot tikhagwuna'.”

¹⁷ Ja khun manghinpofogkha hachi disipolon Hesus an allon cha hi, “Ngay nin podhona an allon ay tay nangarjana hi, ‘Achi mapfajag hot achiya' matigtikhaw ay cha'ju, ja achi khu mapfajag hot matikhagwa?’ Ja anagkha mah ta allona hi, ‘Ma-at hay hato ti mumpfangngacha' ay Ama?’

¹⁸ Nga khun tay ‘achi mapfajag’ an hinapit na? Ma-id machoto' nu ngay podhona an hapiton.”

¹⁹ Na-orman Hesus an penhod cha an hanhanan ay hija, ja inali naot hi, “Khun aju manghinpofogkha nu ngay penhod u an allon ay tay nangalla' hi, achi mapfajag hot achiya' tigtikhan ay cha'ju, ja achi khu mapfajag hot tikhagwuna'.

²⁰ Umannung hitay allo' ay cha'ju, an umali han timpo an kumilaan ja umayyungan ju, muti hana agkhuy namati ja mun-an-anla cha. Lumapoh hini umayyungan ju muti unchani hot mahukatan hi an-anla.

²¹ Amat ay ni tomo'khong an pfupfai, an ma-id eke-ekejana hi punle'naana. Unchani ta ento'khong na hini pfu'jug ja achi na mahpay manomnom chin chokhoh na, ti unot mun-an-anla khapo ay ni unga an ento'khong na.

²² Amat hina khu ay cha'ju an ma-id pohodna hi punle'naan ju ad ugwani, muti unchani ta hi pannikhana' ay cha'ju hot munnaud chi i ju pun-an-anlaan. Ja nehamad hitay an an-anla ju an achi maploh.

²³ Ay nuy an timpo an punchichittuman ta-o ja ma-id mahpay hanhanan ju ay ha-in. Umannung hitay allo' ay cha'ju. An amin hana epfokha ju ay

Apo Jos khapo hi ni'-ibpfaan ju ay ha-in ja inchat na.

²⁴ Ingkhana ad ugwani ja ma-id empfokha ju khapo hi ni'-ibpfaan ju ay ha-in. Hotti ete-a ju an khun mun-achaw ta michatan aju, hot munnaud chi pun-an-anlaan ju.”

Enapfak Hesus hana napukhit an gwah to lota

²⁵ Entoloy Hesus an nangali hi, “Hini enat u an nangtudtuchu ay cha'ju ja un pangngarig. Muti umali han timpo an achi' ipangngarig hini allo' ay cha'ju ta un u pun-emohag an mangtudtuchu ay ni oma'-atan Ama.

²⁶ Ay nuy an timpo ja hijay pangpfokhaan ju hi mahapor ju khapo hi ni'-ibpfaan ju ay ha-in. Achi khahin un ha-in chi mangpfokha ay hija.

²⁷ Ti hi Ama ja podpodhon cha'ju, ti penenpen-hocha' khu ay cha'ju ja pinati ju an narpuwa' ay hija.

²⁸ Ja umannung an narpuwa' ay Ama ja im-maliya' heto lota. Unchani hot makaka' heto lota ta mumpfangngacha' ay Ama.”

²⁹ Inalin hachi disipolo na ay hija hi, “Niya mah an nun-emohag mu hini enat mu an nunhapit ad ugwani an agkhuy mu impangngarig.

³⁰ Tan ma-awatan mi ad ugwani an anilam an amin, anong un hana nomnom chi tatakhu. Ti anilam hana hanhanan cha ay he-a ja un chaot ehanhan. Hijaot un mi pattiyon an hi Apo Jos chi narpugwam.”

³¹ Tempfar Hesus ja inali na hi, “Hotti pattiyona' chah ad ugwani?”

³² Muti nonomnomon ju hitay an allo', an nehnot hini timpo an punhihijanan ju, ja mumpanga-anamut aju ja taynana' an omo-ohha. Muti achiya' chamchama omo-ohha ti gawwa hi Ama an pun-i-ibpfa'.

³³ Impa-innila' hay hato ta cha'ju an ninid-chum ay ha-in ja magwacha'an aju hi lenong. Khangayna an malikhatan aju an mi'takhu heto lota. Muti ipapfi-ah ju hini nomnom ju! Ti enapfak u hana napukhit an gwah to lota."

17

Chin nangkalalakkan Hesus hachi adalana

¹ Empa-opoh Hesus an nangali hay hato ja entangad na ad uchu an mungkalalag ay Ama na ja inali na hi, "Ama, nachakngan hini ene'cham an timpo, hotti ipapfagpfagtuwa' an Empfalay mu, ta gway ato' an mangpapfagpfagto ay he-a.

² Ti inchatana' hi apfalinan an mangpadchong an amin hi tatakhu. Hotti an amin hana pinilim an tatakhu', ja ichata' chicha hi pi'takhuwan an ma-id chi pogpogna.

³ Ja hini oma'-atan chi pi'takhuwan an ma-id chi pogpogna ja hija hini nanginnilaan cha ay he-a an oh-ohha an umannung an Jos, ja ay ha-in an hi Hesu Kristo an hennag mu an immali heto lota.

⁴ Empapfagpfagto' he-a ay ni nangata' hay hana impatamum ay ha-in ta medaydayaw a heto lota, ja tayya an pfinalin u.

⁵ Ad ugwani ja mumpfangngacha' ay he-a, Ama, hotti epfangngad mu ay ha-in hichin glorya' an gawwaay ha-in hi agkhuy pay narmugwan tay lota ja hi agawwachaa' ay he-a.

⁶ Impa-innila' he-a hay hana pento' mu an tatakhu'. Tatakhum chicha ja impulang mu ay ha-in, ja inunud cha hini hapit mu.

⁷ Hotti ad ugwani ja inannila cha an narpu ay he-a an amin hana gwa ay ha-in.

⁸ Intuchu' ay chicha hana intuchum ay ha-in, ja inapfulut cha. Ja inannila cha an umannung an he-a chi narpugwa', ja pattiyon cha an he-ay nannag ay ha-in.

⁹ Khun u ekalalakhan chicha ad ugwani. Achi' ekalalakhan hana agkhuy namati, an hay ekalalakha' ja hay hana tatakhu an inchat mu ay ha-in, ti tatakhum chicha.

¹⁰ An amin hana tatakhu' ja tatakhum, ja tatakhu' an amin hana tatakhum. Ja maday-dayawa' ad ugwani khapo ay chicha.

¹¹ Tan umaliya' ay ni achaam ad ugwani ja tayna' hitay lota, muti tan gawwacha cha pay ay tay lota. Hotti hay kalalag u ay he-a, Ama an Nasantuwan, ja halimunam chicha ay ni apfalinam an amat ay ni inchat mu ay ha-in ta mun-oh-ohha cha an amat ay ni nun-oh-ohhaan ta.

¹² Ay tay ninidchuma' ay chicha ja hinalimuna' chicha ay ni apfalinam an inchat mu ay ha-in. Ja ma-id oh-ohhah na-utaw ay chicha, an un angkhay hini oha an ne'cha an ma-utaw, ta gway aton ni nitula' an Hapit mu an mipa-annung.

¹³ Ja tan umaliya' ay he-a ad ugwani, hijaot un u allon hay hato ay chicha ja un u taynan hitay lota, ta munnaud chi pun-an-anlaan cha ay ha-in.

¹⁴ Intuchu' an amin hini tukhun mu ay chicha ta unuchon cha, hijaot un apfoholan hana agkhuy namati chicha. Ti ma-id ni'-ib-ibpfaan cha hay hana agkhuy namati an amat khu ay ha-in an ma-id ni'-ibpfaa' ay chicha an agkhuy namati.

¹⁵ Achi' allon hi un mu agwiton hay hato ta taynan cha hitay lota. Muti ekalalag u ta hanyam chicha ta achi cha ma-apfak ay Satanas.

¹⁶ Ti amat cha ay ha-in an ma-id chi ni'-ib-ibpfaana hay hana agkhuy namati an tatakhun Satanas.

¹⁷ Hini Hapit mu ja hija hini umannung. Hotti ipa-innilam ay chicha ta chu'khon chay pfahor ja na'na-unnud cha ay ni umannung an Hapit mu.

¹⁸ Hennakha' an immali heto lota an mangtutdutchugwan hato tatakhu, hotti honakho' khu chicha an umuy hay hana agkhuy namati ta itudtuchu cha hini tukhun mu.

¹⁹ Khapo hay hato mangapfulut ay ni umannung an tukhun ja ichat u hitay pi'takhuwa' ta gway aton ni pi'takhuwan cha an me'cha ay he-a.

²⁰ Pfu-un hay hato ja angkhay chi ekalalakha', an idchum u an amin hay hana mamati ay ha-in khapo hi puntudtuchugwan cha.

²¹ Hay kalalag u, Ama, ja mun-oh-ohha cha koma an amin ja me'-oh-ohha cha ay chita, an amat ay he-a an gawwacha ay ha-in, ja gawwachaa' khu ay he-a. Mun-oh-ohha cha

koma ta pattiyon chi tatakhu an he-a chi nannag ay ha-in.

²² Inchat u ay chicha hini gloria an inchat mu ay ha-in ta mun-oh-ohha cha an amat ay ni nun-oh-ohhaan ta.

²³ Ha-in chi gawwacha ay chicha, ja he-ay gawwacha ay ha-in. Hot mun-oh-ohha cha ja annilaon chi tatakhu an he-ay nannag ay ha-in, ja penenpenhod mu chicha an amat ay ni enat mu an namenhod ay ha-in.

²⁴ Hay podho', Ama, ja hay hana tatakhu an impulang mu ay ha-in ja umali cha an me'heto hina ad langit an umaliya', ta pi'tikhaw cha hini gloria an inchat mu ay ha-in khapo ta penenpenhocha' ay he-a nete-a chin agkhuy pay narmugwan tay lota.

²⁵ Ama an magpong, hana agkhuy namati ja ma-id anila cha ay he-a. Muti anila' he-a, ja inannilan hay hato an he-a chi nannag ay ha-in.

²⁶ Impa-innila' he-a ay chicha ja etortoloy u an aton, ta hini pamhod mu ay ha-in ja gawwacha ay chicha, ja gawwachaa' khu ay chicha."

18

Chin naniligwan cha ay Hesus

¹ Empa-opoh Hesus an nungkalalag ja empacheh cha ay cha chuy adalana. Pfinad-ang cha hini henge an Kidron an na-alu-an ja immuy cha ay chuy chammangna an natamman hi ajiw an olibo.

² Hi Judas an nangngina ay Hesus, ja ani'-ila na hichuy an na-alu-an ti hichuy chi emmengha hi khun omajan Hesus ja hachi adalana.

³ Hotti inittnud Judas han hempffontog an hinchalo ja hachi khun munggwarja hichi Templo an pfinaar hachi a-ap-apon chi papachi ja hachi Farisee, ja immuy cha ay chuy an na-alu-an. Numpunchilag cha ja numpun-ochon cha hi pfangid ja pang-or.

⁴⁻⁵ Hi Hesus an nanginnila an amin hana mat ay hija, ja i na chinittum chicha. Ja gwa hi Judas an ni'tata'chug ay chicha. Ja inalin Hesus hi, "Ngay ngachan nuy hingiton ju?" Tempfar cha ja inali cha hi, "Hini hingiton mi ja hi Hesus an eNazaret." Ja inali na hi, "Ha-in."

⁶ Ay chuy nangarjana hi, "Ha-in" ja nun-ipfugnud cha ja agkhuy cha nale'na ja nun-atu'-in cha.

⁷ Ja impiggwan Hesus an nangali hi, "Ngay ngachah nuy hingiton ju?" Ja inali cha khu hi, "Hi Hesus an eNazaret."

⁸ Ja inalin Hesus hi, "Ti inali' mit an ha-in hi Hesus. Nu ha-in ayya hini hingiton ju an tiligwon, ja toja' ja. Muti achi ju pi-idchum hay hatu numpun-ibpfa'."

⁹ Inali na hitay ta mipa-annung chin inali na ay Ama na an, "Ma-id oh-ohhah uja' inutaw ay cha tay an tatakhu' an impulang mu ay ha-in."

¹⁰ Inu'noh Simon Peter chin pfangid na ja enhegwat na, ja na-aan chin agwan an ingan ni ohan takhalan chin Natakhay an Pachi. Ja hini ngachan chuy an takhala ja hi Malkus.

¹¹ Ja inalin Hesus hi, "Peter, ehe-ot mu hinuy pfangid mu. Un mu chah chamchama epagwa an un u inapfulut hini ene'chan Ama an uja' punlikhatan."

Chin nang-ajan cha ay Hesus hi achaaan ni Natakhay an Pachi

¹² Amat hichi ja hachi hinchalo ja chin ap-apo cha ja hachi gwarja an Hudju, ja tiniliw cha hi Hesus ja pfina-ud cha chin ngamoy na.

¹³ Hay nahhun hi nang-ajan cha ja ay Anas an ammod chin ahagwan Kayfas an Natakhay an Pachi ay chuy an timpo.

¹⁴ Hitay an hi Kayfas chin nangali hachi a-ap-apon chi Hudju hi, "Mapmaphod un gway oha hi matoy ta achi ta-o matoy an amin an Hudju."*

Chin nahhun an nanghaotan Peter ay Hesus

¹⁵ Hi Simon Peter ja han oha an nun-ibpfa na an adalan ja nangunud cha ay cha Hesus. Hichuy oha an adalan ja an-annilan chuy Natakhay an Pachi, hotti ni'hikhupon cha ay chuy na-alad an partug an nunhitugwan ni Natakhay an Pachi.

¹⁶ Hi Peter ayya ja agkhuy cha an-annila hotti nataynan hichi pfutayna. Muti ni'hapit chin nun-ibpfa na han pfupfai an khun mumpfantay ay chuy pantaw ja ni'hikhupona hi Peter.

¹⁷ Ja inalin chin pfupfai ay Peter hi, "Oha a ja' an disipolon chuy lala-e an tiniliw cha." Ja inalin Peter hi "Pfu-un mangkay ha-in."

¹⁸ Tungnin ay chuy an lapfi, hotti nun-apoy hachi takhala ja hachi gwarja ta gway pun-anichuwan cha. Timmata'chug cha an nalili-ub ay chuy apoy ja ni'tata'chug hi Peter an khun mi'-anichu.

* **18:14 18:14** John 11:50

Chin nanumarjaan ni Natakhay an Pachi ay Hesus

¹⁹ Amat hichi ja ente-an chin Natakhay an Pachi an hi Anas an munhanhan ay Hesus nu ngay amatan hana disipolo na ja ngay ngachah hana khuna itudtuchu.

²⁰ Ja inalinot Hesus hi, “Hini enat u an nuntudtuchu ja chengngor an amin chi tatakhu. Khuna' muntudtuchu hay hana sinagoga ja hichi Templo an khun pa-amungan an amin chi Hudju, ja ma-id oh-ohhah intuchu' hi agkhuy cha chengngor.

²¹ Hotti anagkha ta epfokham ay ha-in? Hay koma pangpfokhaam ja hay hana nangngor ay ni intudtuchu', ti anila cha.”

²² Unagkhu inalin Hesus hitay ja henoplat han ohan gwarja ja inali na hi, “Un chah ma-id pfa-in mu ta amat hinay pampfar mu ay tay Natakhay an Pachi?”

²³ Tempfar Hesus ja inali na hi, “Allom adchiya tugwali nu ngay inali' hi nehahalla. Ma-id ayya ja anagkha ta hoplatona?”

²⁴ Amat hichi ja impi-uy Anas hi Hesus an napfabpfa-ud ay Kayfas an natakhay an pachi ta hijay munhumarja nu gway machakngan hi panghi'-ingan an pangchaloman ay hija.

Chin me-aggwa ja me-atlo an nanghaotan Peter ay Hesus

²⁵ Ja gawwacha pay hi Peter an ni'tata'chug an khun mi'-anichu hichi pfutayna. Ja gwa hana nangali ay hija hi, “He-a khuh ni' hini oha an disipolon chuy lala-e an tiniliw cha.” Ja enhaot Peter ja inali na hi, “Pfu-un mangkay ha-in.”

26 Ja gwa khu ay chuy han ohan takhalan ni Natakhay an Pachi, an akhin ni takhala an khiningahan Peter. Ja inali na hi, “Un chah pfu-un he-a chin tinikhaw u hichi na-alu-an an ninitnud ay hija?”

27 Enhaot khu Peter ja timmalanuwoot chin agwitan.

Chin nanumarjaan Pilato ay Hesus

28 Napfalin an nahumarja hi Hesus hichi achaan Kayfas ja na'-arkhaw. Ja in-uy hachi a-ap-apon chi Hudju hija ay Gobernador Pilato. Muti agkhuy himmikhop hachi Hudju ay chuy pfalay na, ti podhon cha an me'-an ay chuy Pfehtan chin Nalohan chin Angher Apo Jos an khun cha ngilnon.†

29 Hotti hi Pilato chi pfimmutay ja inali na ay chicha hi, “Anagkha? Ngay i ju pangchaloman ay tay an takhu?”

30 Tempfar cha ja inali cha hi, “Ti nu ma-id pfahor na hot agkhuy mi in-ali ay he-a, Apo Gobernador.”

31 Ja inalin Pilato hi, “Gway urchin ju an Hudju, hotti ekak ju ta cha'juy manugi.” Tempfar hachi Hudju ja inali cha hi, “Achi, ti matoy koma hija, muti achi ju mit apfuluton an cha'mi an Hudju chi mamatoy hay pfimmahor.”

32 Na-at hitay ta mipa-annung chin inalin Hesus an oma'-atan ni atajana.

† **18:28 18:28** Hay oha hi urchin chi Hudju nu timpon chi pfehta ja panyaw ay chicha chi mi'hikhop hi pfalay chi pfu-un Hudju.

³³ Himmikhop khu hi Pilato ay chuy punhumarjaan ja empa-ajag na hi Hesus, ja inali na hi, “Un chah he-a hini arin chi Hudju?”

³⁴ Ja inalinot Hesus hi, “Narpu chah ay he-a hinuy inalim wenno ngay nangali ay he-a ja un mu allon?”

³⁵ Ja inalin Pilato hi, “Pfu-una' Hudju, hotti ngay nanginnilaa' ay he-a? Hachi i-ibpfam an Hudju ja hachi a-ap-apon chi papachi chi nangali ay he-a. Hotti ngachah tugwali chi im enat?”

³⁶ Tempfar Hesus ja inali na hi, “Hini pun-ap-pugwa' ja pfu-un heto lota. Ti nu khulat ta gwah to lota hini pun-ap-pugwa', hot me'papattoy hana tatakhu' ta achiya' ichat hay hana Hudju. Muti achiya' amat ay chicha.”

³⁷ Ja inalin Pilato hi, “Hotti umannung chah an ari a?” Tempfar Hesus ja inali na hi, “Ti niya mah an inalim. Hitay chi khapo na hi im-maliya' heto lota an neto'khong, ta tihtikhuwa' hini umannung. An amin hana mamhod an manginnila ay ni umannung, ja chonglon cha hana allo'.”

³⁸ Ja inalin Pilato hi, “Ngay ngachah nuy umannung an khun mu hapiton?”

Amat hichi ja pfimmutay khu hi Pilato ja inali na hay hachi Hudju hi, “Ma-id chi machaknga' hi hay panghi'-ingan hi pangchaloman ay hija.

³⁹ Hotti hay aton ta-o ja hini emmengha an khun ta-o aton, an machakngan ayya hitay Pfehta hon impfu-aa' hay oha hi pfulud an penhod ju an mipfu-aan. Hotti podhon ju ayya ja ipfu-aa' hitay Ari ju an Hudju.”

⁴⁰ Ja ini'gwap cha gwot an nangali hi, “Achi,

pfu-un hija chi penhod mi hi ipfu-aam ta hi Barabas!" Hitay an hi Barabas ja oha an pemmatoy.

19

¹ Amat hichi ja impahuplit Pilato hi Hesus.

² Pfinalengawngaw hachi hinchalo han pagwit ja impihu'lub cha chin ulun Hesus an amat hi korona. Ja impilopfung cha han mumpfolah an lopfung an amat hi lopfung chi ari,

³ ja numpenpenalog cha an mehnot ay hija an mangali hi, "Madaydayaw a, he-a an Arin chi Hudju," hon henaplat cha.

⁴ Pfimmutay khu hi Pilato ja inali na hachi Hudju hi, "Tayya an ipapfutay u hija ta panginnilaan ju an ma-id chi machaknga' hi hay panghi'ingan hi pangchaloman ay hija."

⁵ Amat hichi ja impapfutay cha hi Hesus an nunlopfung hichin mumpfolah, ja inhuhu'lub na chin pagwit an korona. Ja inalin Pilato hachi tatakhu hi, "Tayya, ta emohchong ju hitay an takhu."

⁶ Unot emmohchong hachi khun mungwarja hichi Templo ja hachi a-ap-apon chi papachi hi Hesus, ja at cha hi nangi'gwap an nangali hi, "Epepfakhat mu hija! Epepfakhat mu hay kros!" Ja inalin Pilato hi, "Hotti tayya, ikhad aju an i mangpfakhat. Ti tan ay ha-in ja ma-id mangkay oh-ohhah chinaknga' hi panghi'ingan hi pangchaloman ay hija."

⁷ Muti himmapit hachi Hudju ja inali cha hi, "Achi, ti gwa han urchin mi an inlukhangeh na hi nangarjana hi un hija hini Empfalay Apo Jos.

Ja hini dusan ni manglukhangeh ay tay an urchin ja mahapor an matoy.”

⁸ Unagkhu chengngor Pilato hichin inali cha ja emmom-omod chin ta-ot na.

⁹ Amat hichi ja himmikhop khu ay chuy pun-humarjaan ja inali na ay Hesus hi, “Chaad chi narpugwam?” Muti agkhuy tenomtompfar hi Hesus.

¹⁰ Ja inalin Pilato hi, “Anagkha ta achiya' top-falon ay he-a? Anilam, ha-in chi gway apfalinana an mangpfu-aan ay he-a ja an mangpapfakhat ay he-a.”

¹¹ Tempfar Hesus ja inali na hi, “Aa, muti ma-id ayya hini apfalinam an inchat Apo Jos ay he-a ja un chah la-ahnaon gway ma-at mu ay ha-in? Hotti hini takhu an nangpulang ay ha-in ay he-a, ja hijay machamchamot chi pfahor na.”

¹² Unagkhu chengngor Pilato chin inalin Hesus ja ente-a na an munnomnom hay atona an mangpfu-aan ay hija. Muti impapilit hachi Hudju an nangi'gwap hi, “Nu ipfu-aam ayya hitay an takhu, ja hijay panginnilaan mi an achim apfuluton hini Emperador ad Rome! Hini mangali hi hijay oha an ari ja pfuhur ni Emperador!”*

¹³ Unot chengngor Pilato hichin inali cha ja impapfutay na khu hi Hesus, ja i inumpfun ay chuy umpfunan chi hugi ay chuy nacha'cha-an an nginadnan hachi Hudju hi Gabata.

* **19:12 19:12** Hini Emperador ad Rome chi nanghaad ay Pilato an mun-ap-apo ad Judea. Hotti gway apfalinan ni Emperador an mangan ay Pilato nu gway pfahor na.

¹⁴ Ja ay chuy ja arkhaw an Punhakhanaan cha ay ni Pfehtan chin Nalohan chin Angher Apo Jos. Gwa an maha'-ad ja inalin Pilato hachi Hudju hi, "Tayya, emohchong ju hitay an Ari ju."

¹⁵ Muti ini'gwap cha an nangali hi, "Epatoy mu! Epatoy mu! Epepfakhat mu hi kros." Ja inalin Pilato hi, "Un ju chah podhon an epepfakhat u hitay an Ari ju?" Tempfar hachi a-ap-apon chi papachi ja inali cha hi, "Hini Emperador ad Rome chi ari mi ja ma-id uchumna!"

¹⁶ Hotti inunud Pilato hini penhod hachi tatakhu ja impulang na hi Hesus hachi mangpfakhat ay hija.

Chin nangpfakhatan cha ay Hesus

Amat hichi ja initnud hachi hinchalo hi Hesus

¹⁷ ja impapi-ug cha hichin kros ay hija. Ja emmatam cha ay chuy pfulludna an nangadnan hi Golgota ay ni hapit chi Hudju, an hay podhona an allon ja pfulludna an amat hi ulun chi paang.

¹⁸ Ay chuy an lukhar chi nangpfakhatan cha ay hija ay chuy kros. Ja gwa han chugwa an ne'chehhan an nepfakhat, ja khinakhawwa cha chin kros Hesus.

¹⁹ Ja gwa han intula' Pilato han tabla ja empepfakhat na ay chuy kros Hesus. Hay intula' na ja, "Hitay hi Hesus an eNazaret, an Arin chi Hudju."

²⁰ Chin lukhar an nangpfakhatan cha ay Hesus ja nehnot ad Jerusalem, hotti cho-or chin Hudju hi naloh an namaha chin intula' Pilato. Nitula' hi toloh kalahen chi hapit, an hapit chi Hudju ja Griego ja Latin.

²¹ Unagkhu angkhay ay chuy nitula' ja khun mungngulungur hachi a-ap-apon chi papachi ja icha inali ay Pilato hi, "Agkhuy mu koma intula' an hija hini Arin chi Hudju. Hay intula' mu koma ja 'Inalin tay chi hija hini Arin chi Hudju.' "

²² Tempfar Pilato ja inali na hi, "Hichuy chi enat u an nangtula', hotti achi mahukatan."

²³ Napfalin an empfakhat cha hi Hesus ja enalan chin apat an hinchalo hachi enaan cha an lopfong na, ja en-ap-among cha. Enala cha khu chin ohan lopfong na an na-apfor an ma-id nuncha'-itana.

²⁴ Ja inalin hachi hinchalo hi, "Achi ta-o koma i-ittangon hitay ta un ta-o pumpfilingan ta nang-among hay mangala." Enat cha ja nipa-annung hitay nitula' an Hapit Apo Jos hi nangarjana hi, "Khinakhaggwa cha hana lopfong u, ja numpfifilingan cha hini na-apfor an lopfong u." †

²⁵ Ja timmata'chug hi inan Hesus ja han ibpfan ina na an pfupfai, ja hi Mary an ahagwan Klopas, ja hi Mary Magdalen, an nenehnot cha ay chuy kros na.

²⁶ Unot inudhungan Hesus chin ammod na ja chin ohan adalana an penenpenhod na an ni'tata'chug, ja inali na chin ammod na hi, "Ina, hinuy adalan u chi ipfilang mu hi empfalay mu ad ugwani."

²⁷ Ja inali na khu ay chuy an adalana hi, "Ipfilang mu hija hi inam." Hotti nete-a ay chuy ja in-anamut chuy adalana hi Mary ta mihihidchi pfalay cha.

† 19:24 19:24 Psalms 22:18

28 Inannilan Hesus an napfalin an amin hini nichat an tamuwana heto lota, ja inali na hi, “Tayya an na-ugaga'.” Inali na hitay ta mipa-annung chin nitula' an Hapit Apo Jos.‡

29 Ja gwa han malokong hichi an nanapnu hi pfajah an pfimmanger. Hotti enalan hachi hinchalo ja entamor cha han oma'-at hi apoh ay chuy an pfajah ja empa-aw na han paor, ja intumu' cha ay chuy ta-o na ta inumona.

30 Unot hinihip Hesus hichuy pfimmanger an pfajah ja inali na hi, “Tan napfalin hini tamuwa' heto lota.” Injungjung na ja na-ongoh chin hochohcha na.

Chin nanuhakhan cha chin taglang Hesus

31 Amat hichi ja immuy hachi a-ap-apon chi Hudju ay Pilato an i nangippug ta ipa-ipong cha hachi hu-in hachi tolo an takhu an nepfapfakhat ay chuy kros cha, ta gway aton cha an matoy ja un cha opahon chicha. Hay nangatan cha ja Alemana an arkhaw chi punhakhanaan cha ay ni pfehta, ja Hapfachu an ngilin chi Hudju chin nun-inggwi'gwiit, hotti ma-id koma mepfapfakhat hi takhu ay chuy an Hapfachu, om-omod ay chuy an pfehta.

32 Inapfulut Pilato hotti immuy hachi hinchalo an i numpangipong hachi hu-in hachi chugwa an ne'chehhan ay Hesus an nepfakhat.

33 Muti un chaagkhu nehnot ay Hesus ja tinnig cha an natoy, hijaot un cha agkhuy ni'-ipong chin hu-i na.

‡ 19:28 19:28 Psalms 22:15

³⁴ Oha ay cha chuy hinchalo chi nangchuhag ay chuy hu'-ud na chin taglang Hesus ja immajuh hachi chala ja chanum.

³⁵ Ha-in an nangtula' ay tay ja allo' ay cha'ju hi umannung hitay intula' u, ti ha-in chi oha an nannig ay tay an na-at ay Hesus. Enhamad u an nanihtikhuwan ay tay umannung an na-at ta gway aton ju khu an mamati.

³⁶ Ti na-at hay hato ta mipa-annung hini nitula' an Hapit Apo Jos hi nangarjana hi, “Ma-id oh-ohhah ma-ipong ay ni tungar na.”§

³⁷ Ja gwa khu han oha an nitula' an Hapit Apo Jos hi nangarjana hi, “Tikhagwun cha hichuy an takhu an chinuhag cha.”*

Chin nilub-an Hesus

³⁸ Napfalin hay hato ja gwa han oha an lala-e an immuy ay Pilato an hi Josep an e-Arimatea. Hitay an lala-e ja oha an disipolon Hesus muti agkhuy na impa-innila khapo hi ta-ot na hachi a-ap-apon chi Hudju. Immuy ay Pilato an i nangippug ta i na ilupfu' chin achor Hesus, ja inapfulut Pilato. Hotti enala na chin achor Hesus.

³⁹ Ja ni'juy hi Nikodemus an chin i ni'hapit ay Hesus chin ohan nadhom. Ja inugnana han mumpfango an porpoh an mira an nala-okan hi aloes, an nahulok hi tolompoloh kilo.

⁴⁰ Amat hichi ja enekak cha chin achor Hesus ja i cha enala han pfakhu an maphod an pfinacha. Khun cha ittugwan hi porpoh hon enlepfod cha

§ 19:36 19:36 Psalms 34:20

* 19:37 19:37 Zechariah 12:10

chin achor na, ti hijah tay chi ugalin chi Hudju nu gway ilupfu' cha hi natoy.

⁴¹ Ay chuy pangger chin nangpfakhatan cha ay Hesus ja gwa han na-alu-an an agwacha an han pa'-ephod an lupfu' an lijang an ma-id pay i nilupfu'.

⁴² Ay chuy ja arkhaw an Punhakhanaan chi Hudju chin umali an Hapfachu ja khapo ta gwa an machakngan chin ngilin, ja hitay nenehnot an lupfu' chi nang-ajan cha chin achor Hesus.

20

Chin nummahuwan Hesus

¹ Unot nun-inggwi'gwiit an Markhachu an nalahin chin ngilin, ja pfimmugwah hi Mary Magdalen an immuy ay chuy nilub-an Hesus. Ja nangalimutugwana an na-ulin chin pfato an tanglib.

² Amat hichi ja temmagtag hi Mary an immuy ay cha Simon Peter ja chin oha an adalan an penpenhod Hesus. Ja inali na ay chicha hi, "Enala cha chin achor Apo ta-o ti ma-id hichi lupfu', ja ma-id machoto' hi i cha nang-ajan."

³ Ja unot inalin Mary hitay ja empacheh cha Peter an umuy hichi lupfu'.

⁴ Nun-etagtag cha ja ma-aher chin oha mu hi Peter, hotti nahhun an ne-atam.

⁵ Ja unaagkhu inhichip ja tinnig na chin nami'lug cha ay Hesus an negwagwallang, muti agkhuy himmikhop.

⁶ Ne'-atam khu hi Simon Peter ja nun-chapchapoh an himmikhop ay chuy lupfu'. Ja tinnig na chin pfinacha an negwagwallang,

⁷ ja chin oha an pfinacha an nepapattang chin pangngerna an naloh-op chin ulun Hesus.

⁸ Ja ni'hikhop khu chin ohan adalan an nahhun an ne-atam, ja ni'tikhaw na chin emma'-atana ja pinati na an nummahu hi Hesus.

⁹ Ti agkhuy cha pay na-awatan hini nitula' an Hapit Apo Jos an mahapor an mummahu hija.

Chin numpatikhagwan Hesus ay Mary Magdalen

¹⁰ Amat hichi ja immanamut hachi chugwa an adalan.

¹¹ Hi Mary ayya ja nuntaynan an timmata'chug an khun kumila hichi lupfu'. Unaagkhu inhichip chin lupfu'

¹² ja tinnig na han chugwa an angher Apo Jos an nunlolopfung hi mumpuchaw. Inu-umpfun cha chin negwagwallangan chin pfinacha an namuttiput cha ay Hesus. Inu-umpfun chin oha ay chuy nun-appit hi ullugwan ja inu-umpfun chin oha ay chuy unchayyan.

¹³ Empfokhan hachi angher ay hija hi, "Anagkha ta khun a kumila?" Tempfar na ja inali na hi, "Tayya an enala cha chin achor Apo Hesus ja ma-id machoto' hi i cha nang-ajan."

¹⁴ Inali na hitay ja nunggwingi, ja tinnig na han takhu an timmata'chug, muti agkhuy na immatunan un hi Hesus.

¹⁵ Himmapi hi Hesus ja inali na hi, "Anagkha ta kumila a? Ngachah ni hingitom?" Khemhon

Mary un hija hini khun mumpfantay ay chuy an lukhar, hijaot una inali hi, “Nu he-a ayya adni', ibpfa', chi nangala ay ni achor Hesus ja ituchum hini nang-ajam ta uja' alaon.”

¹⁶ Inalin khu Hesus ay hija hi, “Mary” ja nang-inliligkhoh hi Mary ja inali na hi, “Raboni!” an hay podhona an hapiton ja mehtolo ay ni hapit chi Hudju.

¹⁷ Ja inalin khu Hesus ay hija hi, “Achiya' ugnan ti agkhuja' pay numpfanggad ay Ama. Hay atom ja un aot umuy hana i-ibpfa' an disipolo' ta allom ay chicha hi mumpfanggacha' ay Ama an hijay Ama ju khu, ja Jos u an Jos ju khu.”

¹⁸ Hotti empacheh Mary ja immuy ay cha chuy disipolon Hesus ja inali na hi, “Umannung an tinnig u hini Apo ta-o.” Ja impa-innila na hachi inalin Hesus ay hija.

Chin numpatikhagwan Hesus hachi disipolo na

¹⁹ Chin nadhom ay chuy an Markhachu ja namung hachi disipolon Hesus han pfallay. Ja incha-ig cha hachi pantaw, ti toma-ot cha hachi a-ap-apon chi Hudju. Unagkhu himpfumagkha ja gwacha hi Hesus an timmata'chug ay chuy nuntotongnaan cha, ja inali na hi, “Hay lenong chi magwacha ay cha'ju.”

²⁰ Empa-opoh na an inali hitay ja impatikhaw na chin ngamoy na ja taglang na an napfilatan. Ja mun-an-anla hachi disipolo na an nannig ay hija.

²¹ Impiggwan Hesus an nangali hi, “Hay lenong chi magwacha ay cha'ju.” Ja entoptop na an

nangali hi, “Honakho' cha'ju an i muntudtuchu, an amat ay ni enat Ama an nannag ay ha-in.”

²² Inhapud na ay chicha ja inali na hi, “Magwacha an aju ay ni Espiritu Santo.

²³ Hijay mangtuchugwan ay cha'ju ta hana ayya allon ju an napakawan chi pfahor na janapakawan, ja hana ayya allon ju hi agkhuy napakawan chi pfahor na ja agkhuy.”

Chin agkhuy namatiyan Tomas

²⁴ Ay tay an numpatikhagwan Hesus hay hachi disipolo na, ja netongor ja ma-id chin oha ay cha chuy adalana an hi Tomas, an nginadnan cha hi Nun-eper.

²⁵ Ja impa-innilan hachi uchumna an disipolon Hesus ay Tomas an tinnig cha hini Apo cha. Muti inalin Tomas hi, “Mahapor an tikha' ja inaploh u hini pfilat ni ngamoy na, ja mahapor an aploho' khu hini taglang na an natuggwi'. Achi' ayya ja achiya' mamati an nummahu hija.”

²⁶ Unot immuy chi ohay markhachu ja nam-amamung khu hachi disipolon Hesus ja ni'amung hi Tomas. Nichacha-ig khu hachi pantaw chuy pfallay an a-adchaan cha muti anong un emmat ja himmikhop chamchama hi Hesus, ja timma'chug ay chuy nuntongngaan cha, ja inali na hi, “Hay lenong chi magwacha ay cha'ju.”

²⁷ Ja inali na ay Tomas hi, “Tayya hatu ngamoy u, hot umali a ta aplohomo hatu pfilat. Ja ni'aploh mu khu hitay taglang u. Achi a humalihalinchugwa ta un a gwot mamati.”

²⁸ Ja inalin Tomas hi, “Aa, he-a chi Apo' ja Jos u.”

²⁹ Ja inalin khu Hesus ay hija hi, “Namati a ti tinikhagwa'. Muti akha'khaja hana tataku an anong una' achi tikhan ja mamati cha ay ha-in.”

Hini khapo na ta nitula' hitay an libju

³⁰ Cho-or pay chin en-enat Hesus an tinnig hachi disipolo na an nangpatikhaw ay ni apfalina an agkhuy nitula' ay tay an libju.

³¹ Muti hay hato chi pinili' an intula' ta gway aton ju an mamati an hi Hesus ja hija hini Empfalay Apo Jos an hini Hennag na an Mamahod, ja ta magwachaan aju hi nahamad an pi'takhuwan khapo hi pidchuman ju ay hija.

21

Chin numpatikhagwan Hesus han peto an adalana

¹ Gwacha khu han ohan arkhaw an numpatikhagwan hi Hesus hay hachi adalana ay chuy pingngit chi Baybay an Tiberias. Ja amat heto chin enat na an numpatikhaw ay chicha.

² Ay chuy an arkhaw ja nunchichittum cha Simon Peter, ja hi Tomas an nangadnan hi Nun-eper, ja hi Nataniel an eKana ad Galilee, ja hachi chugwa an empfalay Zebedee, ja han chugwa pay an adalan Hesus.

³ Inalin Simon Peter hachi numpun-ibpfa na hi, “Tan uja' manapfukur.” Ja inali cha hi, “Hot umuy a ayya ja mi'jali ami.” Amat hichi ja empacheh cha an i nunlukhan han pfangay. Timmu-ar cha an manapfukur ingkhana hi nagwa-ah, muti ma-id oh-ohha hi enala cha.

⁴ Unagkhu gwa an nagwa-ah ja timmata'chug hi Hesus ay chuy pingngit chi baybay, muti agkhuy cha immatunan.

⁵ Himmapiit hi Hesus ja inali na hi, “Omod, gwacha chah chi khinachiw ju?” Tempfar cha ja inali cha hi, “Ma-id numpay oh-ohha.”

⁶ Ja inalin khu Hesus hi, “Ituud ju hinuy tapfukur ju ay ni nun-appit hi agwan ni pfangay hot gwa han ma-ala ju.” Enat cha ja un chaagkhu lenom an mangujud chin tapfukur ja ad-adchi cha, ti na'-apnu hi khachiw.

⁷ Chin oha an adalan an penpenhod Hesus ja inali na ay Peter hi, “Hot anagkha ay chita an un hi Apo Hesus hichuy.” Unot inannilan Simon Peter an hi Hesus hini himmapit, ja inlopfong na chin ena'-aana an lopfong ja emma'pfaw an himmalug, ja chimma-ar hichi pingngit na an agawwacha an Hesus.

⁸ Chin pfangay ja achi achawwi ay chuy pingngit na, ti un hingkhahot hi mitlu chi inachawwi na. Hotti chin ayya numpun-ibpfan Peter ja khun cha eh-ehnot chin pfangay ay chuy pingngit na, ja khun cha khu khujuchon chin tapfukur an napnu hi khachiw.

⁹ Gwa an emmatam cha ay chuy palantagna ja tinikhaw cha han apoy. Ja gwa han nenegkhong an khachiw ja han tenapay an negwagwallang.

¹⁰ Ja inalin Hesus ay chicha hi, “Ijali ju hay tortollo ay nuy khinachiw ju.”

¹¹ Amat hichi ja immuy hi Simon Peter ay chuy pfangay ja encha-ar na chin tapfukur an na'-apnu hi o-otong an khachiw. Hay pfilang na ja

hingkhahot ta han lemay polo ta han tolo (153). Ja anong un at hichi chin pflang hachi khachiw ja agkhuy napa'-i chin tapfukur.

¹² Inalin Hesus ay chicha hi, “Umali aju ta mangan ta-o.” Ja khun mun-ong-ongang hachi adalan an mangali hi, “Ngay ngachan mu?” muti immatunan cha an hija hi Hesus.

¹³ Ja enalan Hesus chin tenapay ja empapong na, ja enat na khu chin khachiw.

¹⁴ Hitay chi me-atlo an numpatikhan Hesus hachi adalana nete-a chin nummahuwana.

Chin nangohtan Hesus ay Peter hay oma'-atan chi pamhod na ay hija

¹⁵ Napfalin an nangan cha ja inalin Hesus ay Simon Peter hi, “Simon, an empfalay John, ot-ottong chah hini pamhod mu ay ha-in mu hini pamhod cha tay i-ibpfam?” Ja inalin Peter hi, “Aa, Apo, anilam an podpodho' he-a.” Ja inalin khu Hesus hi, “Hotti ipahtulam hana tatakhu an namati ay ha-in, an amat hi pahtor an mun-enchog hi pfo'tot an karnero.”

¹⁶ Ja impiggwan Hesus an nangali ay Peter hi, “Simon, an empfalay John, podpodhona' chah ay he-a?” Ja inalin Peter hi, “Aa, Apo, anilam an podpodho' he-a.” Ja hin-inalin khu Hesus hi, “Hotti halimunam hana tatakhu' an namati ay ha-in.”

¹⁷ Ja impitlon Hesus an nangali hi, “Simon, an empfalay John, podpodhona' chah ay he-a?” Lo'tat ja pimmukhit chin punle'naan Peter hi nangpiggwapiggwaan Hesus an nangali hi, “Podpodhona' chah ay he-a?” Ja inalin Peter

hi, "Apo, anilam an podpodho' he-a, ti anilam an amin." Ja inalin Hesus hi, "Hotti halimunam hana tatakhu'.

¹⁸ Umannung hitay allo' ay he-a an chin a-ungam ja un a ikhad hon en-apjam chi pfalekeh mu. Ja nu gway penhod mu hi omajan ja immuy a. Muti unchani ta mala-ay a, hot u'jachom hana ngamoy mu ja kha-utan chi-a ta ijuy chi-a ay ni achim podhon an omajan."

¹⁹ Inalin Hesus hitay ta impa-innila na hini aton Peter an matoy ta michat hini dayaw ay Apo Jos. Ja entoptop na an nangali ay Peter hi, "Unuchona'."

Chin nanghanhanan Peter nu ngay ma-at ay John

²⁰ Nunligkhoh hi Peter ja tinnig na an khun mangunud chin ohan adalan an penpenhod Hesus. Hija hichin nenehnot ay Hesus chin nanganan cha an nangali ay Hesus hi, "Apo, ngay ngachan ni mangpfaag ay he-a hana pfuhur mu?"

²¹ Unot tinnig Peter ja inali na ay Hesus hi, "Apo, hichuy mah ibpfa', ngay ma-at ay hija?"

²² Ja inalin Hesus hi, "Achi khahin un mu annilaon. Ti ikhacha' nu allo' hi matattakhu ingkhana hi pumpfangngacha'. Muti ay he-aot ni' an hay allo' ja unuchona'."

²³ Khapo ay tay an inalin Hesus ja gwa hana namati an khun mangali hi achi anu matmatoy hitay an adalan Hesus. Muti ma-id inalin Hesus hi amat heto, an un hay inali na ja, "Ikhacha' nu allo' hi matattakhu ingkhana hi pumpfangngacha'."

Hini ne-ang-angonoh an nitula'

²⁴ Ha-in an nangtula' ay tay, ja ha-in chin adalan an penenpenhod Hesus, ja ha-in hitay khun muntihtikhu an amin hatu nitula' ay tay an libju. Ja anila mi an umannung hay hatu intula' u.

²⁵ Achi angkhay hay hatu chi enat Hesus, ti cho-or pay. Nu amoton an itula' hot ad-adchi hitay lota hi pegwallangan chi alibjulibju an mephod.

Mayoyao Ifugao
Ifugao, Mayoyao: Hapit apo jos New Testament
copyright © 2003 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Ifugao, Mayoyao

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2025-05-03

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 3 May 2025 from source files
dated 3 May 2025
d84c1243-537d-5e7f-bf60-3ed1069375e4